Onderwijsgroep
Zuid-Hollandse Waarden
voor primair en voortgezet onderwijs

RAPPORT INZAKE DE JAARSTUKKEN 2015

Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs te Barendrecht
Postbus 206
2990 AE Barendrecht
Telefoon 0180-642710
E-mail info@ozhw.nl
Website www.ozhw.nl
Datum: 29 maart 2015

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
INLEIDING	
Inhoudsopgave	1
Aanbieding	2
BESTUURSVERSLAG	3
1. Algemene informatie	4
2. Algemeen instellingsbeleid	6
Onderwijskundige en onderwijs programmatische zaken	6
Schakelklassen	7
Kwaliteitszorg	7
Afhandeling van klachten	8
ICT-onderwijsinnovatie	8
Ontwikkeling leerlingenaantal	9
Personeel	11
ICT-beleid	14
Huisvesting	14
Inkoop	15
3. Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen	16
4. Verslag Raad van Toezicht	17
5. Financieel beleid	21
Financiële situatie begin 2015	21
Gang van zaken gedurende het verslagjaar	21
Financiële positie	25
6. Toekomstige ontwikkelingen	29
Algemeen	29
Begroting	29
Ontwikkelingen in huisvesting	31
Continuïteitsparagraaf	31
7. Treasury beleid	36
JAARREKENING	38
Grondslagen	39
Balans per 31 december 2015 (model A)	44
Staat der baten en lasten over 2015 (model B)	45
Kasstroomoverzicht 2015 (model C)	46
Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2015	47
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015	54
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	58
Gebeurtenissen na balansdatum	59
Voorstel bestemming van het resultaat	60
Overzicht verbonden partijen (model E)	61
Opgave doelsubsidies (model G)	63
Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen	64
OVERIGE GEGEVENS	66
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67
Algemene gegevens over de rechtspersoon	68

AANBIEDING

De Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair en voortgezet onderwijs biedt u hierbij het Rapport inzake de Jaarstukken over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 aan.
Het "Rapport inzake de Jaarstukken" bestaat uit een balans per 31 december 2015 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2015, welke beide zijn voorzien van de benodigde specificaties en toelichtingen.
Het bestuursverslag maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

Bestuursverslag

1. ALGEMENE INFORMATIE

Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs (OZHW voor PO en VO) is een stichting voor openbaar onderwijs in de gemeenten Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht en Krimpenerwaard. De stichting heeft veertien basisscholen en zeven scholen voor voortgezet onderwijs onder haar beheer. OZHW voor PO en VO bestaat sinds 1 januari 2015 en is ontstaan uit een fusie tussen stichting 3Primair en stichting OZHW.

Missie, visie en uitgangspunten

Kenmerkend voor de stichting OZHW voor PO en VO is haar bijdrage aan de brede ontwikkeling van kinderen van vier tot en met achttien jaar met als uitgangspunt: erkennen van de betekenis van de verscheidenheid aan levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden. Op onze scholen is ieder kind en elke leerkracht welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Kinderen leren er van jongs af aan respect te hebben voor de mening of overtuiging van een ander**.** Er wordt actief aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting. De openbare school heeft aandacht voor en biedt ruimte aan ieder kind én iedere leerkracht. We willen onze leerlingen voorbereiden op hun rol als wereldburger en ze verantwoordelijkheid leren voelen voor hun eigen rol in het geheel. Dit is het sociaal fundament dat bepalend is voor het klimaat waarin leerlingen en medewerkers zich op onze scholen kunnen ontwikkelen.

Het gaat ons om onderwijs voor iedereen. Onderwijs om kennis op te doen. Onderwijs om je te ontwikkelen als mens en burger. Onze missie verwoordt waar wij voor staan: Onze leerlingen voelen zich prettig en veilig op onze scholen en ontdekken waar hun talenten liggen. Onze visie maakt duidelijk waar wij ons op richten: onze leerlingen ontwikkelen die kennis en vaardigheden, waarmee ze goed toegerust zijn op de toekomst en in het vervolgonderwijs succesvol kunnen zijn.

Juridische structuur en organisatiestructuur

Het bevoegd gezag wordt uitgeoefend door het bestuur van de Stichting OZHW voor PO en VO. De stichting heeft een tweehoofdig college van bestuur, dat bestuurlijk eindverantwoordelijk is voor het geheel en specifieke uitvoerende verantwoordelijkheden draagt voor het strategisch beleid, het kwaliteitsbeleid, de hoofdlijnen van het personeelsbeleid, ICT-beleid, het administratief beleid, financieel beleid, facilitair beleid en onderwijsbeleid. Een raad van toezicht is ingesteld om toe te zien op het handelen van het college van bestuur. Daarnaast is er een ‘Platform Gemeentelijk Toezicht’ dat de aan de gemeenten voorbehouden wettelijke taken met de gemeenteraden voorbereidt.

OZHW voor PO en VO is opgebouwd uit verschillende organisatorische eenheden.
Er zijn veertien basisscholen die aangestuurd worden door een directeur. Hiervan hebben vier basisscholen twee locaties.

Er zijn zeven scholen voor voortgezet onderwijs. Hiervan participeren drie scholen in onderwijseenheden waar wordt samengewerkt met andere besturen (Maximaschool, Loket Zwijndrechtse Waard en Focus beroepsacademie). De scholen voor voortgezet onderwijs hebben een eigen directie, die verantwoordelijk is voor de inrichting van het onderwijs en de invulling van het personeelsbeleid. De scholen zelf zijn georganiseerd in afdelingsteams, onder leiding van afdelingsmanagers.

Verder fungeert als laatste organisatorische eenheid het onderwijsstafbureau, dat het bestuur en directeuren ondersteunt bij de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheid. Het onderwijsstafbureau wordt aangestuurd door de bestuurssecretaris en bestaat uit de afdelingen secretariaat, HR en personeel- en salarisadministratie, ICT, leerling-administratie, financiële administratie, facilitaire zaken en kwaliteitszorg.

OZHW voor PO en VO is een professionele organisatie. Vanuit het bestuur worden beleidskaders gegeven, die binnen scholen nader worden ingevuld. Elke school kan op basis van de kaders eigen beleid ontwikkelen passend bij zijn eigen situatie. Verantwoordelijkheden worden zo laag mogelijk neergelegd in de organisatie. Dat betekent ook dat verwacht wordt dat daarover verantwoording wordt afgelegd. Het principe van een lerende organisatie wordt hierbij gehanteerd. Evaluatie en reflectie zijn basis voor nieuwe aanpakken. Dit geldt op alle niveaus: individueel – team/afdeling – school – stichting.

Bestuurlijke ontwikkelingen

In 2015 hebben we ons vooral gericht op de integratie van twee organisaties tot een nieuwe organisatie. Het ging hierbij om het afstemmen van werkprocessen en het integreren van de administraties. Daarnaast is een nieuw strategisch beleidsplan ontwikkeld dat richtinggevend is voor de periode 2016-2020.

Een andere ontwikkeling is de intensivering van de samenwerking met de kinderopvang in Barendrecht en Ridderkerk. Als bestuur vinden wij het van belang om kinderen een goede overgang te bieden naar de basisschool. In 2015 zijn daarnaast verbindingen aangegaan in landelijke bestuurs- en overheidskringen ten behoeve van de Leeronderneming en de Opleidingsschool Rijnmond. Ook heeft het bestuur zich ingezet voor het verkrijgen van nieuwbouw voor het GeminiCollege Ridderkerk. Verder hebben we actief geparticipeerd in een bestuurlijke werkgroep om tot een gemeentelijk meerjaren huisvestingsplan voor scholen in Zwijndrecht te komen.

Medezeggenschap

Binnen de stichting zijn verschillende medezeggenschapsorganen. Elk brin-nummer heeft een eigen medezeggenschapsraad. Dit betekent dat elke basisschool een eigen medezeggenschapsraad heeft. Er is voor het primair onderwijs een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) ingesteld, waarmee de aangelegenheden betreffende het primair onderwijs worden besproken met het bestuur. De GMR bestaat uit tien leden, waarvan vijf leden gekozen worden door de personeelsgeledingen van de medezeggenschapsraden en vijf leden gekozen worden door de oudergeleding van de medezeggenschapsraden.

Voor het voortgezet onderwijs is een medezeggenschapsraad (MR) en heeft elke vestiging een deelraad. In de MR worden aangelegenheden betreffende het voortgezet onderwijs besproken met het bestuur. De MR bestaat uit zestien leden. Hiervan zijn acht leden gekozen uit en door het personeel, vier leden gekozen uit en door de ouders en vier leden gekozen uit en door de leerlingen.

Zowel de GMR als de MR hebben in 2015 vijf keer met het bestuur overleg gevoerd. Onderwerpen die aan de orde zijn geweest zijn verschillende reglementen in het kader van governance, begroting en jaarrekening, het strategisch beleidsplan, verschillende rechtspositionele regelingen, bijzondere ontwikkelingen binnen scholen, inspectieverslagen, ontwikkelingen met betrekking tot de Leeronderneming en de voordracht van leden in het kader van benoeming van de raad van toezicht.

2. ALGEMEEN INSTELLINGSBELEID

2015 is het eerste jaar waarin de gefuseerde organisatie gewerkt heeft. Hiervoor was al een basis gelegd in 2014. Het belangrijkste doel van de fusie is de goede aansluiting van PO naar VO zodat de ontwikkeling van onze leerlingen zo optimaal mogelijk verloopt. Dit vraagt niet alleen om de ontwikkeling van doorgaande leerlijnen en afgestemde leerlingdossiers, maar ook op intensievere samenwerking tussen PO- en VO-scholen, zodat er een warme overdracht is voor leerlingen. Hier is actief op gestuurd. Ook ondersteunende processen zijn hierop afgestemd. Het primaire proces, het geven van onderwijs en het ontwikkelen van kinderen, is hierin leidend.

In 2015 is een nieuwe koers voor de organisatie bepaald met een nieuw strategische beleidsplan 2016-2020. De positionering van het openbaar onderwijs was in 2015 een belangrijk agendapunt. Nadrukkelijk is bekeken welke samenwerkingen met andere organisaties een versterking betekenen voor de eigen organisatie. Leidend hierbij is de maatschappelijke opdracht van OZHW voor PO en VO om kwalitatief hoogstaand onderwijs te verzorgen.

ONDERWIJSKUNDIGE EN ONDERWIJS PROGRAMMATISCHE ZAKEN

Wij staan voor de totale ontwikkeling van leerlingen waarbij de principes voor openbaar onderwijs leidend zijn. Het gaat niet alleen om de cognitieve ontwikkeling maar ook om de sociaal-emotionele vorming van leerlingen. Kinderen ontdekken waar hun talenten liggen, cognitief, manueel, creatief en sociaal en leren om te gaan met de verantwoordelijkheden die ze als wereldburger hebben ten opzichte van hun directe omgeving.

De focus in 2015 lag op de kwaliteit van het onderwijs. Een belangrijk doel voor het vo was het optimaliseren van de opbrengsten. Dit is goed gelukt. De opbrengsten (resultaten van leerlingen) waren bij alle vestigingen beter dan het jaar ervoor.

Een belangrijk fusiedoel was de doorgaande ontwikkeling van leerlingen van het po naar het vo. Hiervoor zijn verschillende aanpakken geweest. Zo is er per gemeente structureel overleg opgestart tussen de scholen om onderlinge verbinding te versterken, mogelijke samenwerking te verkennen en plannen verder uit te werken:

- Er is een project geweest waarbij in het kader van techniekonderwijs vo-leerlingen leerlingen op basisscholen gingen helpen om een 3D-printer te maken.
- Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een doorgaande leerlijn hoog- en meerbegaafden en een doorgaande leerlijn Engels.
- In Barendrecht is een pre-gymnasium gestart.
- Advisering aan groep 8 leerlingen over vervolgonderwijs vindt plaats in samenspraak met eigen vo-scholen.
- Daarnaast is in Ridderkerk een start gemaakt met de ontwikkeling van De Leeronderneming. Dit is een nieuw onderwijsconcept voor leerlingen van 10 tot 14 jaar, waarin kinderen uitgedaagd en geïnspireerd worden om op basis van ervaringen en onderzoek te leren. De Leeronderneming wordt door een groep docenten ontwikkeld, die vanuit zowel het basisonderwijs als vanuit het voortgezet onderwijs komen.

- Het project 21e eeuwse vaardigheden is in Zwijndrecht verder ontwikkeld en ook heeft het Loket in samenspraak met het PO techniekprojecten ontwikkeld.

Daarnaast is een doorgaande leerlijn peuter – po ontwikkeld en is het programma Victor de Verkenner gestart. In dit project gaan drieënhalf-jarigen een dagdeel in de week naar de basisschool om eerste ervaringen op te doen over hoe het gaat op een basisschool en om de leerkracht en andere klasgenootjes alvast te leren kennen. Het programma wordt op bijna elke OZHW-basisschool gedraaid met positieve resultaten. De overgang naar de basisschool is daarmee veel minder groot geworden voor kinderen.

SCHAKELKLASSEN

In elke gemeente heeft OZHW-PO een schakelklas cq NT2-klas. In Zwijndrecht is deze klas verbonden aan De Dolfijn, in Barendrecht aan De Draaimolen en in Ridderkerk is deze nu nog verbonden aan een SBO-school. In 2016 zal deze worden verbonden aan De Piramide. In deze klassen zitten gemiddeld ongeveer 15 kinderen die ernstige taalachterstand hebben. De achterstand is verklaarbaar door het feit dat zij statushouder zijn in de desbetreffende gemeente. De financiering van deze groepen is diffuus. De gemeente, het samenwerkingsverband en de besturen dragen zorg voor de financiering. Op dit moment zitten er nog gaten in de begroting, dat komt omdat OZHW zijn bestuurlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft genomen. In 2016 lijkt het een duidelijker systeem te worden vanuit OCW, waarbij men zich richt op het achteraf berekenen van de bekostiging. Met deze nieuwe opzet moet de schakelklas kostendekkend worden.

KWALITEITSZORG

Elke school is aangesloten bij Vensters. Vensters is een project waarbij cijfermatige informatie over scholen verzameld wordt in een systeem en vervolgens op een eenduidige en toegankelijke manier gepresenteerd. De ingevulde indicatoren helpen scholen inzicht te krijgen in eigen resultaten en hierover op goede wijze verantwoording af te leggen aan bijvoorbeeld ouders en leerlingen. Ouders kunnen bij het maken van een schoolkeuze scholen vergelijken via www.scholenopdekaart.nl.
Het voortgezet onderwijs maakt al langer gebruik van Vensters en de informatie is bij de meeste scholen actueel. De scholen werken deze informatie meerdere malen per jaar bij. Het primair onderwijs startte in 2015 voor het eerst met het invullen van Vensters.
Naast de gegevens van DUO vulden ook veel scholen de eigen indicatoren in, zoals de leerlingtevredenheid, informatie over het schoolklimaat en de veiligheid, de schooltijden, de kwaliteitszorg en de relatie tussen de ouders en de school. In het voortgezet onderwijs kan men ook nog de indicatoren met betrekking tot (scholing van) het personeel toevoegen.
Zo ontstaat een open en transparant beeld van waar de school voor staat en wat de identiteit van de school bepaalt.

Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van een kwaliteitscyclus voor het primair onderwijs. De insteek van deze cyclus is de vervanging van het schoolplan, het jaarplan en het jaarverslag en zal gebruikt worden tijdens de vestigingsoverleggen. In deze cyclus zijn onder andere de doelen vanuit het strategisch beleidsplan, de kaders uit de WPO, de cao en de inspectie opgenomen. Het moet een

instrument worden, dat ingevuld wordt door de scholen of waar relevante documenten aan toe worden gevoegd.
Voor het voortgezet onderwijs wordt eenzelfde instrument ontwikkeld. Daar is eerder op het gebied van kwaliteitszorg al meer geharmoniseerd. De opgedane ervaringen worden meegenomen bij de ontwikkeling van het nieuwe instrument.

In het po is een leerling-, een ouder- en een medewerker tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Over het algemeen kunnen we de conclusie trekken dat zowel leerlingen als ouders en medewerkers tevreden zijn over de basisscholen van OZHW voor PO en VO. Natuurlijk zijn er ook aandachtspunten uitgekomen. Op basis van de resultaten is bij elke school een plan van aanpak gemaakt om verbeteringen te realiseren.
In 2015 is er bij het vo geen tevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

In oktober sprak het bestuur met de Inspectie van het Onderwijs over de kwaliteit en resultaten van de scholen binnen de onderwijsgroep. Het oordeel van de Inspectie is dat ze tevreden is met de kwaliteit van de scholen van OZHW voor PO en VO. Eén basisschool heeft een attendering gekregen. Ook is er bij een afdeling van een van de VO-scholen sprake van een aangepast arrangement. Er volgt in het voorjaar 2016 nog een inspectiebezoek, waarbij de verwachting is dat de inspectie dan tevreden zal zijn over de kwaliteit.

Vanaf 2016 hanteert de Onderwijsinspectie een nieuw model om de onderwijsresultaten voor het onderwijs te berekenen. In 2015 zijn hier de eerste ervaringen mee opgedaan door participatie in een pilot. Het nieuwe model werd positief ontvangen door de scholen.

AFHANDELING VAN KLACHTEN

In 2015 zijn er zes klachten van ouders ontvangen, waarvan drie klachten zich richtten op eenzelfde situatie. Vijf klachten zijn intern afgehandeld conform de klachtenregeling. In alle gevallen was de klacht gegrond en is een passende oplossing gevonden. Eén klacht is opnieuw behandeld door Onderwijsgeschillen. Onderwijsgeschillen heeft de klacht voor het grootste gedeelte ongegrond verklaard. Voor het deel dat wel gegrond is verklaard is een passende oplossing gevonden.
Bij elke klacht is gekeken naar de oorzaak van de klacht. Vervolgens is gekeken hoe voorkomen kan worden dat eenzelfde klacht nogmaals geuit wordt en is een passende maatregel getroffen.

ICT-ONDERWIJSINNOVATIE

Gedurende het afgelopen jaar zijn op alle vestigingen van OZHW voor PO en VO ICT-innovatietrajecten uitgevoerd. Het merendeel van de projecten loopt nog door gedurende de komende jaren. Er worden steeds meer digitale lesmethoden gehanteerd. Dit biedt docenten de mogelijkheid om veel meer onderwijs op maat te bieden. Hierbij wordt ook steeds meer op verschillende devices gewerkt, omdat veel applicaties vanuit de cloud werken. Met de flexibiliteit die dit met zich meebrengt, kunnen scholen beter aansluiten bij hun eigen onderwijsvisie als het gaat om digitalisering van het onderwijs. De scholen hebben een steeds beter beeld bij wat ze in hun onderwijs nodig hebben aan digitale ondersteuning.

Op meerdere basisscholen wordt gewerkt met Snappet als invulling van het lesgeven. Ook op het Maxima College en op Focus Beroepsacademie is gestart met Snappet digitaal ondersteund gepersonaliseerd onderwijs. Dit wordt gebruikt in de reguliere les en in de vorm van remedial teaching.

Naast deze ontwikkeling is er ook een beweging gaande waar er wordt ingezet op het uitbreiden van de 21-eeuwse vaardigheden waarbij samenwerken, communiceren, mediawijsheid en ICT basisvaardigheden de belangrijkste zijn op onze scholen. Op een aantal basisscholen zijn in 2015 projecten geweest waarbij de 3D printer een rol speelde. Tevens wordt er voorzichtig geleerd te programmeren.
Na een geslaagd pilot project XXI maken sinds schooljaar 2015-2016 alle brugklassers van het Walburg College gebruik van een iPad. De docenten kunnen de iPad ondersteunde lessen begeleiden met behulp van een laptop, die aangesloten kan worden op het digibord.
Het Dalton Lyceum ontwikkelt zich in een vergelijkbare richting als het Walburg College, met het project Digitaal Ondersteund Daltononderwijs (DOD). Daarnaast wordt er binnen het Dalton Lyceum een digitale, interactieve Dalton leerplanner ontwikkeld. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de twee Dalton basisscholen binnen onze stichting, de Tandem en de Zeppelin.
Het Gemini College Ridderkerk bouwt samen met een aantal basisscholen aan De Leeronderneming. Binnen dit onderwijsconcept wordt gebruik gemaakt van het platform van Google App's for Education.
Op het Gemini College te Lekkerkerk wordt geëxperimenteerd met OneNote Class Notebook op de nieuwe online Sharepoint van Office365. Dat gebeurt ter ondersteuning van het combi leren. Daarbij werken meerdere klassen en docenten samen in een gedifferentieerde onderwijsomgeving met open, aan elkaar gekoppelde lokalen.
Op Loket wordt gewerkt aan de inrichting van een vorm van gepersonaliseerd onderwijs dat lijkt op de loopbaanbegeleiding, waarmee de leerlingen later, als werknemer binnen een bedrijf, te maken krijgen. Ze leren al in een vroegtijdig stadium omgaan met digitale plansystemen en het verwerken van digitale informatie.

In het kader van onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen is begin 2015 een kort lopende proef gedaan met DigiPlein (een office365 applicatie) als een platform voor contact tussen leerlingen en docenten. Na evaluatie is besloten dit project te beëindigen, omdat dit op het netwerk van OZHW niet goed bleek te functioneren. OZHW voor PO en VO ontwikkelt nu een on-line omgeving binnen Office365.

ONTWIKKELING LEERLINGAANTALLEN

De bekostigingssystematiek in het primair en in het voortgezet onderwijs is niet gelijk. In het primair onderwijs is de teldatum 1 oktober t-1 bepalend voor de hoogte van de bekostiging per schooljaar t/t+1.

De bekostigingssystematiek in het voortgezet onderwijs is gebaseerd op het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober van het voorafgaande kalenderjaar (t-1). Bekostiging vindt plaats per 1 januari van het direct volgende kalenderjaar.

De leerlingaantallen van het VO worden jaarlijks door de accountant gecontroleerd en bevestigd. Het leerlingaantal is voor het Ministerie van OCW de maatstaf voor het berekenen van de bekostiging voor personele en materiële lasten. De leerlingtelling oktober 2014 is definitief vastgesteld.

Ontwikkeling leerlingaantallen primair onderwijs

Definitieve aantal leerlingen per school tbv bekostiging			
	Teldatum 1 oktober		
	2012	**2013**	**2014**
Driehoek	295	257	262
Zeppelin	398	402	362
Tweemaster	197	193	212
Draaimolen	301	301	295
Reijer	276	272	305
Bosweide	289	302	287
Botter	265	248	248
Piramide	356	358	333
Noord	224	224	218
Develhoek	228	240	270
Tandem	221	184	185
Twee Wieken	285	283	274
Dolfijn	249	262	279
KJS	182	187	184
Totaal PO	**3818**	**3754**	**3714**

Ontwikkeling leerlingaantallen voortgezet onderwijs

Definitieve aantal leerlingen per vestiging tbv bekostiging															
	Regulier (excl. VAVO)			**VAVO 50%**			**VAVO 100%**			**LWOO/PRO**			**Totaal**		
	2012	**2013**	**2014**	**2012**	**2013**	**2014**	**2012**	**2013**	**2014**	**2012**	**2013**	**2014**	**2012**	**2013**	**2014**
DLB	1754	1734	1636	5	13	0	17	4	10	0	0	0	1776	1751	1646
GCR	903	873	814	0	7	3	12	4	10	163	147	162	1078	1031	989
GCL	345	380	391	2	1	0	0	0	0	202	231	251	549	612	642
WCZ	944	960	1042	5	14	10	2	1	1	10	7	5	961	982	1058
Loket	234	214	223	0	0	0	0	0	0	173	175	156	407	389	379
Focus	163	176	168	0	0	0	0	0	0	92	82	70	255	258	238
MC	1	0	0	0	0	0	0	0	0	72	75	74	73	75	74
Totaal VO	**4344**	**4337**	**4274**	**12**	**35**	**13**	**31**	**9**	**21**	**712**	**717**	**718**	**5099**	**5098**	**5026**

Ontwikkeling leerlingaantallen voor de stichting als geheel

Definitieve aantal leerlingen			
	Teldatum 1 oktober		
	2012	**2013**	**2014**
PO	3818	3754	3714
VO	5099	5098	4981
OZHW voor PO en VO	**8917**	**8852**	**8695**

Zowel in het PO als in het VO is een licht dalende trend te zien. Door beleid te zetten op een heldere profilering per school bewerkstelligen we een betere positionering van het openbaar onderwijs. Het resultaat hiervan zal de komende jaren zichtbaar moeten worden.

PERSONEEL

Het personeelsbeleid bij OZHW voor PO en VO kent een doorgaande lijn van opleiden, starten, rijpen en senioriteit. Zowel op de basisscholen als bij de VO-vestigingen worden stages van studenten begeleid. In 2015 is in samenwerking met een aantal andere schoolbesturen een subsidie aangevraagd om tot opleidingsschool in het VO te ontwikkelen.
Er wordt actief beleid gevoerd op de begeleiding van startende leraren. Zij moeten zich nog ontwikkelen van startbekwame professional naar vakbekwame professional. Er is hiervoor een inductietraject opgestart, waarbij startende leraren intensief begeleid worden binnen een school. Professionele ontwikkeling is een continu proces, dat zowel vanuit teamverband plaatsvindt als vanuit individuele scholing. Er vindt collegiale consultatie plaats binnen teams en ook tussen scholen. Daarnaast is er een intern scholingsinstituut, Ontwikkel.Punt, waarbinnen verschillende trainingen worden aangeboden. Medewerkers kunnen zich hierop inschrijven.
In het kader van levensfasebewust personeelsbeleid is er voor VO-medewerkers een basisbudget van 50 klokuren waarmee medewerkers zelf kunnen bepalen hoe ze dat willen inzetten (cao VO). In het PO is het levensfasebewust personeelsbeleid bepaald op 40 uur voor duurzame inzetbaarheid. Er zijn verschillende doelen bepaald waarvoor het gebruikt kan worden.
Tevens bestaat er voor medewerkers van 57 jaar en ouder een bijzonder budget van uren wat kan worden ingezet voor diverse doelen. Er is ook nog sprake van de overgangsregeling van het bapoverlof; verlof voor medewerkers van 52 jaar en ouder om hun arbeidsparticipatie te bevorderen.

Aantallen medewerkers

Het is lastig om een vergelijking te maken met voorgaande jaren omdat 2015 het eerste jaar na de fusie is. Ultimo 2015 waren er 956 medewerkers werkzaam in de organisatie (743,92 fte), inclusief de korttijdelijke aanstellingen. In 2014 waren dit bij de gezamenlijke stichtingen 754,18 fte.

De FTE-verdeling naar geslacht was als volgt:

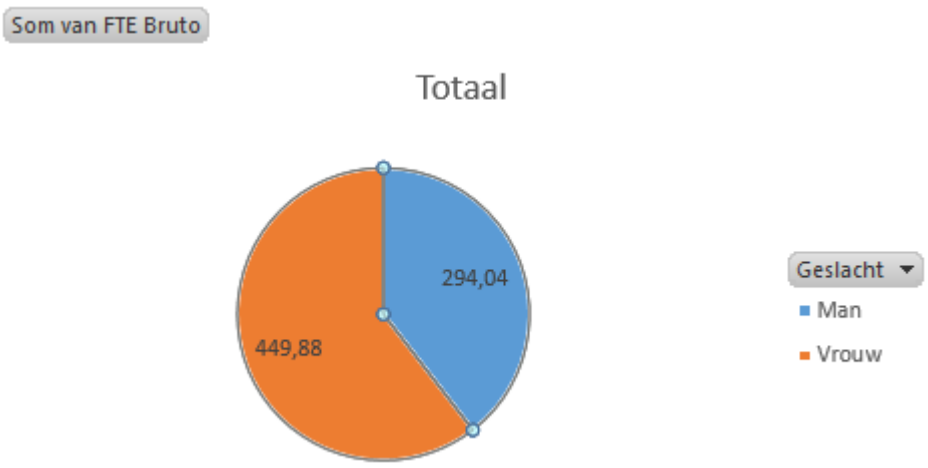

Flexibele schil

Er is een flexibele schil van 14,8% van de totale fte binnen de organisatie. Dit zijn aanstellingen van tijdelijke aard. Het betreft een groot deel vervangers met een 0 uren aanstelling.
De flexibele schil is belangrijk om een goede invulling te geven aan de wet werk en zekerheid. De termijn om iemand op tijdelijke basis werkzaam te laten zijn, wordt meer beperkt, waardoor er met een grotere flexibele schil gewerkt moet worden.

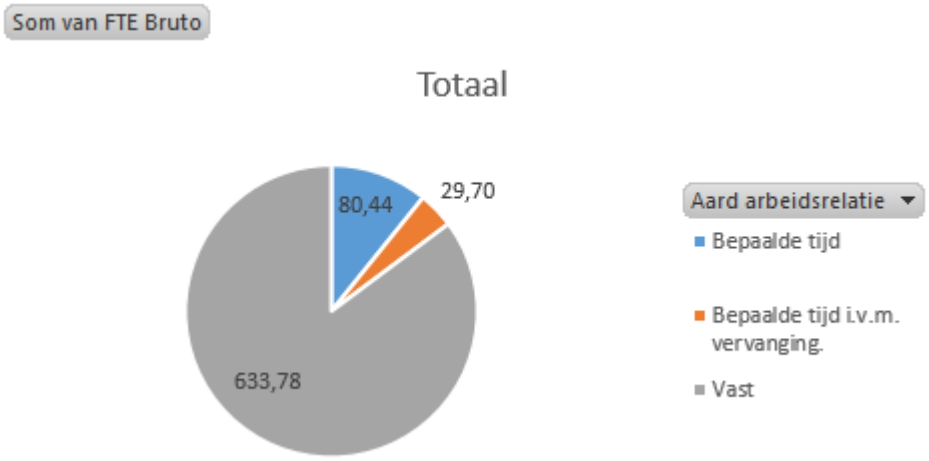

Functiemix

Op 31 december waren de medewerkers (in fte) van het onderwijzend personeel in het PO en in het VO als volgt verdeeld naar loonschalen:

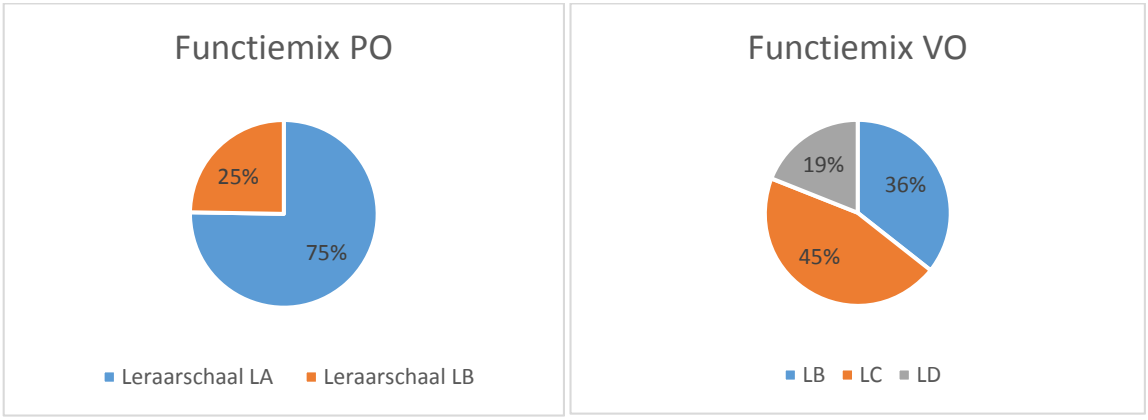

Ziekteverzuim

In 2015 is het ziekteverzuim binnen de stichting gestegen. Per sector is dit als volgt verdeeld:

	2014 PO	**2015 PO**	**2014 VO**	**2015 VO**
Totaal	6,5%	7,07%	4,13%	6,59%

OZHW voor PO en VO breed (inclusief stafbureau) is het verzuimcijfer 6,61%. Het landelijke verzuimcijfer (verzuimbenchmark) in 2014 voor het voortgezet onderwijs bedraagt 4,9% voor het onderwijzend personeel en 5,1% voor het onderwijs ondersteunend personeel (bron: voion.nl). De landelijke gegevens voor 2015 zijn momenteel nog niet bekend. In het PO was in 2014 het landelijk percentage 6,1%(bron: Stamos.nl).
Er is geen eenduidige verklaring te geven voor de stijging. De investeringen in de vorm van interventies (coaching, arbeidsdeskundig onderzoek, bemiddeling bij conflicten) of bijvoorbeeld eerder richten op re-integratie op een andere locatie, of buiten de organisatie (het zogenaamde eerste en tweede spoor) zijn niet anders ingezet dan andere jaren. Deze interventies dragen doorgaans bij aan het beheersen dan wel terugdringen van het langdurig verzuim.
De directeuren van het PO hebben diverse trainingen gehad op het gebied van verzuimbegeleiding. Dit is gedaan om verzuim beter te begeleiden en daarmee te beperken. Het streven is om in het PO per 1 januari 2017 eigenrisicodrager van de vervangingen te worden. Dit is in het VO al het geval.

Vervangingsfonds

Het VO heeft geen relatie met het Vervangingsfonds. Het PO heeft zich verzekerd bij het Vervangingsfonds om vervangers van zieke medewerkers vergoed te krijgen. Hiervoor wordt een premie betaald. De premiekosten waren in 2015 hoger dan wat er gedeclareerd werd. Daarom wordt er in 2016 gekeken of OZHW voor het PO ook eigen risicodrager kan worden m.b.t. de vervangingskosten.

Loonheffing

In 2015 is door de belastingdienst onderzoek gedaan naar de loonheffing over de jaren 2010-2014 bij zowel Stichting 3primair en Stichting OZHW. Hieruit is gebleken dat de inhoudingen voor loonheffing bij sommige vergoedingen ten onrechte achterwege is gebleven, wat tot een naheffing zal leiden. De verwachte naheffing is in 2015 verwerkt in het resultaat van Stichting OZHW voor PO en VO.

Sinds 1 januari 2015 wordt de werkkostenregeling toegepast bij OZHW voor PO en VO. De toegewezen onkostenvergoedingen bleven binnen de toegestane forfaitaire ruimte.

Arbodienst

Sinds 1 januari 2015 werken zowel het PO als het VO met de Arbodienst. Het VO werkte al met de Arbodienst. De Arbodienst werkt met het eigen regiemodel wat een verandering is voor het PO. De verantwoordelijkheid komt meer bij de werkgever te liggen wat ervoor zorgt dat de werkgever meer sturing kan geven aan het verzuim en het vitaliteitsbeleid. De insteek wordt meer gedaan op de preventieve kant en minder op de curatieve kant.

Verklaring omtrent het gedrag (vog) voor het voortgezet en primair onderwijs

Binnen de stichting OZHW voor PO en VO is er een verplichting om een VOG aan te leveren. Op basis van de geldende wet- en regelgeving is er VOG-beleid vastgesteld. Vanaf 1 augustus 2015 dient ieder nieuw personeelslid voor zijn daadwerkelijke ingangsdatum van het dienstverband een geldige VOG te overleggen. Tot die tijd kan betrokkene niet worden aangesteld en dus ook niet werken. De VOG verplichting bij OZHW voor PO en VO geldt voor:

- alle medewerkers dat een dienstverband heeft/krijgt bij OZHW voor PO en VO;
- leraren in opleiding die betaald of onbetaald hun stage lopen;
- vrijwilligers die regelmatig werk (minimaal 1x per maand) verrichten in school en daardoor in aanraking komen met leerlingen;

- uitzendkrachten en gedetacheerd personeel;
- personeel via een payrollorganisatie.

Een recent VOG is niet ouder dan zes maanden.

Beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Bij iedere beëindiging van een dienstbetrekking wordt actief gezocht naar herplaatsingsmogelijkheden binnen OZHW voor PO en VO of binnen het regionaal samenwerkingsverband ROOZZ. De lijst met personen met een verstrekte uitkering na ontslag wordt vervolgens gemonitord met behulp van de gegevens van het UWV en Participatiefonds. Bij nieuwe vacatures wordt van de kandidaten op deze lijst opnieuw de geschiktheid beoordeeld.

KLOKKENLUIDERSREGELING

Van de klokkenluidersregeling is in 2015 geen gebruik gemaakt. Er zijn geen meldingen binnengekomen bij de vertrouwenspersoon integriteit.

ICT-BELEID

Het jaar 2015 stond ook voor de ICT afdeling in het licht van de fusie tussen OZHW en 3Primair. Waar in het verleden ICT diensten werden verleend aan een aantal VO scholen zal de dienstverlening –in welke vorm dan ook- in de toekomst worden uitgebreid naar de PO scholen. Ter voorbereiding hierop is een aantal projecten gestart.

Er is een project OZHW365 gestart, waarmee de huidige vier omgevingen van PO leerlingen, PO personeel, VO leerlingen en VO personeel worden samengevoegd tot één centraal beheerde omgeving. Deze omgeving wordt gebouwd op basis van Microsoft Office365, wat als groot voordeel heeft dat het plaats- en tijdonafhankelijk te gebruiken is.

Het gebruik van internet neemt op een moeilijk voorspelbare manier toe. Om een direct knelpunt op dit gebied voor korte termijn op te lossen is eind 2014 voor het Dalton Lyceum Barendrecht en het Gemini College Lekkerkerk een kortlopend contract met KPN afgesloten. Medio 2015 is met KPN een nieuw 3-jarig contract afgesloten voor 6 VO locaties. Dit contract biedt flexibiliteit qua opschalen en evt. afschalen van bandbreedte.

De digitalisering van het onderwijs binnen PO en VO en daarmee de afhankelijkheid van ICT neemt verder toe. Om de bedrijfszekerheid te verhogen is een gecombineerde opslag- en back-up-voorziening aangeschaft. Het is van belang om een toekomstbestendige en bedrijfszekere ICT infrastructuur op te bouwen. Daarom is eind 2015 het project ICT infrastructuur 2.0 van start gegaan.

HUISVESTING

Op het gebied van huisvesting is in het najaar van 2015 de nieuwbouw voor Focus Beroepsacademie in Barendrecht gerealiseerd en in gebruik genomen. In het gebouw zijn de leerlingen de beroepsgerichte leerrichtingen van Dalton Barendrecht en Calvijn het Groene Hart gehuisvest, alsmede afdelingen van het MBO.

Voor OBS de Dolfijn in Zwijndrecht werd in 2015 huisvesting gebouwd in een Multi Functionele Accommodatie. Deze zal begin 2016 gereed komen.
OBS de Bosweide heeft zijn plannen uitgewerkt tot een definitief ontwerp voor de aanbouw van twee permanente lokalen en een speellokaal, in combinatie met uitbreiding van CBS de Fontein en een gymzaal. Simultaan hieraan zijn plannen ontwikkeld om de oudbouw te renoveren. Start van de bouw wordt verwacht medio 2016.
Bij de Tandem zijn 4 lokalen opgeleverd en is in januari 2015 de oudbouw gerenoveerd.
Ten slotte zijn een aantal scholen fors opgeknapt. OBS De Botter is aan de binnenkant geschilderd. OBS de Twee Wieken aan de Duivenvoorde is zowel aan de buitenzijde als aan de binnenkant grondig vernieuwd. OBS de Draaimolen aan de Stellingmolen is ook geheel aangepakt aan de binnenkant. OBS de Noord en OBS de Piramide aan de Zeeuwstraat hebben ook een grote opknapbeurt gekregen.

In de gemeenten Zwijndrecht en Ridderkerk is het Integraal Accommodatie Plan opnieuw opgesteld. De gemeente Barendrecht start daar in 2016 mee. In deze plannen wordt voor de lange- en middellange termijn de geplande of noodzakelijke nieuwbouw of renovatiewerkzaamheden beschreven. De schoolgebouwen die niet op de korte termijn voor nieuwbouw of renovatie in aanmerking komen maar wel zijn verouderd, worden komend jaar opgeknapt conform het meerjarenonderhoudsplan.

INKOOP

In 2015 is als gevolg van de fusie de Inkoop er vooral op gericht geweest om de inkoop van PO en VO waar mogelijk administratief samen te voegen en contracten in lijn te brengen voor gezamenlijke aanbesteding in de toekomst.
Enkele facilitaire diensten zijn met behulp van een externe inkooporganisatie opnieuw aanbesteed. Er zijn in 2015 geen aanbestedingen geweest boven de drempel voor Europees Aanbesteden. Voor aanbestedingen onder de grens is waar nodig via een meervoudig onderhandse aanbesteding volgens EMVI aanbesteed.
Afgelopen jaar zijn voorbereidingen getroffen om in 2016 tot een gezamenlijk inkoopbeleid te komen. Hierin wordt ook nieuwe inkoopprocedures en aanbestedingsregels opgesteld, die dan gelden voor de gehele OZHW-organisatie.

Voor alle vestigingen is naar aanleiding van een vervangingsprogramma voor de afgeschreven digiborden met beamer een nieuw inkoopmodel in gebruik genomen. Het Best Value Procurement (BVP) model. Door middel van dit model wordt op onderwijsinhoudelijke gronden een keuze gemaakt voor een zo goed en modern mogelijk bord. Het BVP-model zal gebruikt gaan worden voor alle in het onderwijs gebruikte devices en software. Zo wordt bij de vervanging van ICT-hardware rekening gehouden met de wensen en eisen die passen bij hun vorm van onderwijs geven.

3 ONTWIKKELINGEN BIJ OF IN RELATIE TOT VERBONDEN PARTIJEN

OZHW voor PO en VO participeert in verschillende samenwerkingsverbanden:

- Bestuurlijke krachtenbundeling ROOZZ – o.a. gericht op de mobiliteit van personeel en het opleiden van onderwijsgevenden.
- SWV VO Noordelijke Drechtsteden (voorheen Stichting 40.1) – gericht op het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Zwijndrechtse Waard en het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor leerlingen in de regio.
- Koers VO - gericht op het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Rotterdam en het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor leerlingen in de regio.
- SWV PO RiBa – gericht op het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Barendrecht, Ridderkerk en Albrandswaard en het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor leerlingen in de regio.
- SWV PO Passend Onderwijs Drechtsteden - gericht op het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Zwijndrecht en het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor leerlingen in de regio.
- Loket - gericht op integratie van aansluitende leerlijnen in één opleidingsvestiging in Zwijndrecht.
- Maximacollege – gericht op praktijkonderwijs en ondersteuning van leerlingen die kampen met gedragsproblemen in Ridderkerk.
- Focus Beroepsacademie – gericht op integratie van aansluitende leerlijnen in één opleidingsvestiging in Barendrecht.

In de jaarrekening zijn de financiële rechten en verplichtingen van de samenwerkingsverbanden ten opzichte van OZHW voor PO en VO verwerkt. De samenwerkingsverbanden zijn ondergebracht bij aparte rechtspersonen, met uitzondering van de samenwerkingsverbanden ROOZZ en Focus Beroepsacademie, waar alleen sprake is van bestuurlijke samenwerking.

4 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Op grond van de statuten van de stichting OZHW voor PO en VO heeft de Raad van Toezicht tot taak het integraal toezicht op het functioneren van de organisatie in het algemeen en op het College van Bestuur in het bijzonder dit met het oog op de belangen van de stichting. De Raad van Toezicht geeft het bestuur gevraagd en ongevraagd advies en functioneert als klankbord ten behoeve van het bestuur. De Raad van Toezicht oefent voorts die taken en bevoegdheden uit die hem in de statuten zijn opgedragen en toegekend. De Raad van Toezicht draagt zorg voor het benoemen, schorsen en ontslaan van het bestuur evenals het optreden als bevoegd werkgever van het bestuur, alsmede voor het regelen van zijn eigen werkzaamheden, zoals zijn informatievoorziening, samenstelling en kwaliteit, deskundigheidsbevordering of honorering.

Bij het uitoefenen van de toezichthoudende taken baseert de Raad van Toezicht zich op de governancecode van PO en VO en richt de Raad van Toezicht zich naar het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.

De toezichtfilosofie van de Raad van Toezicht omvat:

- Het bestuur bestuurt de stichting; de Raad van Toezicht ziet erop toe dat het bestuur dit doet overeenkomstig de missie en visie en doelen van de stichting en het daarbij behorende strategisch beleidsplan en het jaarplan.
- De Raad van Toezicht houdt afstand en vormt voor het College van Bestuur een constructieve countervailing power.
- De Raad van Toezicht toont een voor medewerkers, schoolleiding en buitenwereld zichtbare betrokkenheid bij de organisatie.
- De Raad van Toezicht kiest een proactieve opstelling: de Raad van Toezicht bepaalt zijn eigen agenda en prioriteiten rekening houdend met de behoeften en mogelijkheden van het bestuur.
- De Raad van Toezicht levert door zijn niveau, kennis, ervaring, contacten en optreden meerwaarde ten opzichte van het bestuur.

De Raad van Toezicht houdt vanuit een maatschappelijke betrokkenheid toezicht op:

- de maatschappelijke effecten of het maatschappelijke resultaat van de stichting;
- de realisatie van het doel en de missie van de stichting;
- de daartoe gestelde doelen van beleid en strategie;
- het beleid en beheer van het bestuur met de bijbehorende resultaten en prestaties en risico's;
- het naleven van wet- en regelgeving;
- het voldoen aan de eisen van de financiële verslaggeving;
- de interne controle en risicobeheersing;
- de te leveren kwaliteit en kwantiteit van producten en diensten;
- de doelmatigheid en efficiency;
- de integriteit en de identiteit.

Over de uitoefening van deze verantwoordelijkheden en bevoegdheden legt de raad verantwoording af in dit jaarverslag, dat wordt gevoegd bij het jaarverslag van het College van Bestuur.

SAMENSTELLING

Per 1 januari 2015 is de fusie van de stichtingen 3primair en OZHW een feit geworden en is er derhalve de nieuwe stichting OZHW voor PO en VO ontstaan. Dit houdt tevens in dat er per 1 januari 2015 een nieuwe Raad van Toezicht is gevormd uit de leden van de raden van toezicht van de oude stichtingen.

De Raad van Toezicht kent een samenstelling die voldoende spreiding van deskundigheden en maatschappelijke achtergronden waarborgt. Bij de benoeming van een toezichthouder wordt gebruik gemaakt van een vooraf opgesteld individueel profiel dat is afgeleid van dit algemene profiel. De samenstelling van de Raad van Toezicht in het verslagjaar is:

- de heer drs. J.T.G.P. Franx (voorzitter)
- de heer I. Nuis (vice-voorzitter en lid van de commissie financiën)
- mevrouw mr. M. van der Nat
- de heer mr. B. van ’t Laar (tot en met januari 2015 lid van de Raad van Toezicht)
- mevrouw J. van Cappelle (in het voorjaar van 2015 gestopt met haar activiteiten voor de Raad van Toezicht)
- de heer D. Koerselman (lid van de commissie onderwijs en kwaliteit)
- de heer K.C. van Leeuwen AA CB (lid van de commissie financiën)
- mevrouw A.W. van Dongen BSc (lid van de commissie onderwijs en kwaliteit)

Met het aftreden van een aantal leden in 2015 en gelet op het bepaalde in de statuten zijn er per 1 januari 2016 twee vacatures voor lid van de Raad van Toezicht. Met het oog op het vervullen van deze vacatures per 1 januari 2016 is er een wervingsprocedures gestart. Die procedure heeft er toe geleid dat de samenstelling van de Raad van Toezicht per 1 januari 2016 als volgt is:

- de heer Drs. J.T.G.P. Franx (voorzitter)
- mevrouw Mr. M. van der Nat (vice-voorzitter en lid van de commissie financiën)
- de heer D. Koerselman (lid van de commissie onderwijs en kwaliteit)
- de heer K.C. van Leeuwen AA CB (lid van de commissie financiën)
- mevrouw A.W. van Dongen BSc (lid van de commissie onderwijs en kwaliteit)
- mevrouw Drs. S.J. Pors (lid van de commissie financiën)
- mevrouw Ir. A. van Delft (lid van de commissie onderwijs en kwaliteit)

ROOSTER VAN AFTREDEN

Voor het jaar 2015 is er voor de nieuwe Raad van Toezicht (tegen de achtergrond van gestelde in punt 2) geen rooster van aftreden opgesteld. De zittingstermijn van leden van de Raad van Toezicht is vier jaar. Leden zijn terstond herbenoembaar. Met ingang van 2016 wordt er nieuw rooster van aftreden opgesteld.

HONORERING

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden conform de vergoedingsregeling (vastgesteld op 26-01-2015) ontvangen de leden van de Raad van Toezicht een vergoeding. De vergoedingsbedragen (inclusief BTW) per persoon per kalenderjaar bedragen: voor de leden van de Raad van Toezicht € 3.000,- (bruto) en voor de voorzitter 50% meer.

De honorering van zowel de leden van de Raad van Toezicht als die van de bestuurders worden verantwoord in het financieel jaarverslag van de stichting OZHW voor PO en VO.

OVERLEG

Vergaderingen Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur vergaderden in 2015 zes maal in gezamenlijkheid, te weten op: 26 januari, 23 maart, 11 mei, 29 juni, 5 oktober, en 14 december. De voorzitter van de Raad van Toezicht voerde daarnaast frequent vooroverleg met het College van Bestuur. Daarnaast overlegden de commissie financiën en onderwijs & kwaliteit regelmatig met het College van bestuur. Tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht kwamen verschillende onderwerpen aan de orde, te weten:

- de zogenoemde directieverslagen van de bestuurders;
- de jaarrekening en het jaarverslag 2014 (voor zowel 3 primair als OZHW);
- het bestuurlijk jaarplan (en de relatie met het strategisch beleidsplan);
- de CAO bestuurders in het PO en in het VO (incl. de beloningsleidraad);
- de verslagen van het overleg met de externe toezichthouders;
- de stand van zaken inzake lopende procedures met de gemeente Ridderkerk;
- de begrotingen: 2015 voor PO en voor VO; 2016;
- tevredenheidonderzoek PO;
- Convenant gemeentelijk toezicht;
- Reglement Raad van Toezicht OZHW voor PO en VO;
- Profielschets Raad van Toezicht;
- Toezichtvisie en toezichtkader van Raad van Toezicht Stichting OZHW voor PO en VO;
- Regeling werving en selectie leden Raad van Toezicht OZHW voor PO en VO;
- Vergoedingsregeling Raad van Toezicht van de stichting OZHW voor PO en VO;
- Reglement College van Bestuur Stichting OZHW voor PO en VO;
- Functie- en taakverdeling College van Bestuur OZHW voor PO en VO;
- Managementstatuut van de Stichting OZHW voor PO en VO;
- Procedure voor de beoordeling van een lid van het College van Bestuur;
- Procedure werving/selectie & benoeming van een lid College van Bestuur;
- Klachtenregeling Onderwijsgroep OZHW voor PO en VO;
- Regeling behandeling bezwaarschriften Stichting OZHW voor PO en VO;
- Klokkenluidersregeling OZHW voor PO en VO.

Overleg met het Gemeentelijk Platform

Samen met het college van bestuur van OZHW voor PO en VO neemt desgewenst tweemaal per jaar een lid van de Raad van Toezicht deel aan het overleg met de wethouders van onderwijs van de vijf gemeenten (Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht, Krimpenerwaard en Hendrik Ido Ambacht). In 2015 heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht eenmaal deelgenomen aan dit overleg. Aan de orde kwam het convenant gemeentelijk toezicht.

Overleg met de MR en GMR

Met de MR en de GMR is gesproken over de algemene stand van zaken binnen de stichting, de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkelingen die daarmee samenhangen.

Diversen

Leden van de Raad van Toezicht gaven acte de présence bij verschillende gelegenheden en gebeurtenissen zoals de nieuwjaarsreceptie, de studiebijeenkomst in het kader van de fusie PO en VO, de bijeenkomst in het kader van de totstandkoming van een toekomstvisie onderwijshuisvesting Zwijndrecht en het personeelsfeest.

JAARGESPREKKEN

Vanuit de werkgeversrol is door twee leden van de Raad van Toezicht in begin 2015 het jaarlijkse functionerings-/beoordelingsgesprek gevoerd met een lid van het College van Bestuur. Dit geschiedde aan de hand van de door de Raad van Toezicht op- en vastgestelde procedure. De uitkomst is besproken in de Raad van Toezicht.

DIVERSEN

Financiën

Er is een nieuwe accountant benoemd voor de controle van het jaarverslag 2015. De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar ingestemd met de jaarrekening 2014 van zowel de stichting 3Primair als van de stichting OZHW en op basis daarvan decharge verleend aan het College van Bestuur.

Up-to-date houden van kennis (professionalisering)

De leden van de Raad van Toezicht zijn allen lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI) en nemen zodoende kennis van de ontwikkelingen op het gebied van besturen en toezicht houden. Dit gebeurt overigens ook door het regelmatig volgen en bijhouden van de informatie die wordt verkregen van de PO-Raad en VO-Raad.

TENSLOTTE

Van het College van Bestuur, directie en medewerkers wordt veel gevraagd aan visie, professionaliteit en inzet in het belang van de leerlingen en daarmee ook van de samenleving. Dit vereist naast creativiteit en flexibiliteit vooral ook de nodige motivatie. Hieraan te voldoen is slechts mogelijk als de waardering ernaar is, van leerlingen, ouders en de samenleving. De Raad van Toezicht levert hieraan graag een bijdrage door uit te spreken hoezeer de raad erkentelijk is voor wat er in het afgelopen jaar door alle OZHW voor PO en VO-medewerkers aan betrokkenheid is getoond en aan doelstellingen is gerealiseerd. Het geeft eens te meer reden om met veel vertrouwen de toekomst tegemoet te zien.

Namens de Raad van Toezicht,

Drs. J.T.G.P. Franx
voorzitter

5 FINANCIEEL BELEID

FINANCIËLE SITUATIE BEGIN 2015

De jaarrekening 2015 is de eerste jaarrekening van stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor Primair en Voortgezet onderwijs (OZHW voor PO en VO). De financiële uitgangspositie bij aanvang van 2015 bevat de overgenomen rechten en verplichtingen van de twee gefuseerde instellingen.

De rechten en verplichtingen zijn conform de grondslagen van waardering in de twee jaarrekeningen van deze instellingen overgenomen in de beginbalans van OZHW voor PO en VO. In 2015 zijn enkele bijzondere baten en lasten gerealiseerd die eigenlijk voortkomen uit herzieningen van de rechten en verplichtingen met een oorsprong vóór 2015. Deze zijn als incidentele baten en lasten toegelicht in de analyse van het resultaat.

GANG VAN ZAKEN GEDURENDE HET VERSLAGJAAR

Resultaat 2015

De totale staat van baten en lasten is als volgt:

RESULTAAT (in euro's)		
	Realisatie 2015	**Begroting 2015**
Baten		
Rijksbijdragen Ministerie van OCW	57.477.869	56.839.056
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	480.778	395.156
Overige baten	2.574.893	2.227.738
Totaal baten	**60.533.540**	**59.461.951**
Lasten		
Personeelslasten	49.699.779	47.686.346
Afschrijvingen	1.230.978	1.342.909
Huisvestingslasten	4.958.459	5.226.031
Overige materiële lasten	6.845.204	6.153.658
Totaal lasten	**62.734.420**	**60.408.945**
Saldo baten en lasten	**(2.200.880)**	**(946.994)**
Saldo financiële baten en lasten	**187.226**	**251.781**
Resultaat	**(2.013.654)**	**(695.213)**
Geplande besteding van reserves	**1.548.924**	**994.903**
Resultaat exclusief geplande besteding reserves	**(464.730)**	**299.690**

In het voorgeschreven model voor de jaarrekening is niet toegestaan de onttrekkingen uit reserves op te nemen als baten. In de begroting was dat wel gedaan, omdat in de begroting 2015 opgenomen geplande bestedingen van reserves dekking gaven aan geplande extra uitgaven in 2015.

Over de omvang van de reserves is door de Inspectie van het Onderwijs (OCW) begin 2015 een brief ontvangen met de aankondiging van een onderzoek. Daarbij werd gevraagd om een motivatie voor de benodigde financiële buffers en een investeringsplan. Alhoewel het onderzoek, vanwege de fusie, direct weer is stopgezet, heeft het bestuur in overleg met de Raad van Toezicht besloten voor de komende jaren een deel van de reserves in te zetten.

Het overige resultaat, rekening houdend met deze geplande bestedingen, komt uit op € 464.730 (negatief). Dit deel van het resultaat kan worden onttrokken aan de algemene reserve.

Analyse geplande besteding van reserves 2015

Het resultaat vóór resultaatsbestemming bedraagt €2.013.654 (negatief). In de realisatie is voor €1.548.924 aan geplande bestedingen van (bestemmings-)reserves opgenomen.

Toelichting geplande besteding reserves	Realisatie	Begroot als extra bestedingen	Begroot als baten	Besluiten Gemini
Geplande besteding reserves i.v.m. projecten PO	-400.000	-400.000	-	-
Overgeheveld resultaat van vorig jaar in VO	-652.790	-594.903	-	-
Geplande besteding reserves voor Gemini Leeronderneming en Forza	-125.301	-	-	-125.301
Geplande besteding reserve prestatiebox VO	-161.530	-	-161.530	-
Geplande besteding reserve personele knelpunten	-166.667	-	-	-166.667
Onttrekking reserves ivm opname spaarbapo	-42.637	-	-80.000	-
	-1.548.924	**-994.903**	**-241.530**	**-291.968**

De geplande besteding uit de reserves voor het PO en de overheveling van resultaten van vorig jaar vanuit het VO zijn apart opgenomen in de respectievelijke begrotingen om projectmatig in te kunnen zetten. Dit gaat om extra bestedingen, die apart als inzet uit de reserves opgenomen waren in de begroting. De onttrekkingen voor de prestatiebox en spaarbapo waren niet als afzonderlijke posten begroot, doch in de begroting bij de reguliere baten opgenomen. Dit gaat om meerjarig gemaakte afspraken waarvoor deze middelen waren gereserveerd. Beleidsmatig zijn deze bestedingen niet als 'extra' aangemerkt, maar als onderdeel van de meerjarenplanning.

De besluiten die betrekking hadden op het Geminicollege Ridderkerk en de Leeronderneming zijn in 2015 als wijziging op de begroting vastgesteld. Deze wijzigingen zijn in de realisatie verwerkt.

Analyse baten en lasten in resultaat 2015

Het resultaat komt uit op € 464.730 (negatief). Ten opzichte van de begroting (€ 299.690 positief) is dat een negatief verschil van € 764.420.

In dit resultaat is per saldo voor € 719.140 (negatief) aan incidentele baten en lasten verwerkt die voortkomen uit de afwikkeling van oude rechten en verplichtingen. Het gaat om schattingen of besluiten die vóór 2015 zijn genomen, maar die in 2015 zijn bijgesteld of tot een nagekomen resultaat hebben geleid, terwijl daar in de begroting van OZHW voor PO en VO geen rekening mee was gehouden. In de analyse van het resultaat worden ze hieronder apart toegelicht. Het resultaat uit de overige (reguliere) exploitatie in 2015 bedraagt aldus € 254.410 positief. Dat is een verschil van € 45.280 (negatief) ten opzichte van de begroting.

De volgende incidentele baten en lasten zijn opgenomen in het resultaat 2015:

Verschillenanalyse	Realisatie 2015	Begroting 2015	Verschil	Toelichting
Resultaat exclusief geplande besteding reserves	**(464.730)**	**299.690**	**(764.420)**	
Incidentele baten en lasten				
Hogere overige baten door vrijval verplichting	70.000	-	70.000	Een gereserveerde btw-verplichting uit 2009 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Deze was verjaard.
Hogere personeelslasten door afvloeiing personeel in 2014.	(75.000)	-	(75.000)	Deze kosten zijn in 2015 uitbetaald, maar waren reeds overeengekomen in 2014.
Lagere overige personeelslasten door aanpassing voorziening jubileum-uitkeringen	100.000	-	100.000	De voorziening jubileum-uitkeringen kon ultimo 2014 niet volledig worden gebaseerd op actuele en historische personeelsgegevens. Herijking van de voorziening resulteert in een vrijval van € 100.000. De mutatie in 2015 is een reguliere last, waarop een klein begrotingsverschil is gerealiseerd.
Hogere overige personeelslasten door naheffingen loonbelasting	(244.140)	-	(244.140)	In 2015 is door de belastingdienst een boekenonderzoek gedaan. Over het belastingjaar 2010 is een aanslag opgelegd. Voor de jaren 2011-2014 is een bedrag gereserveerd voor de verwachte aanslagen.
Hogere overige lasten door afboeken van oninbare vorderingen.	(420.000)	-	(420.000)	Vorderingen inzake de verwachte verrekening van kosten uit voorgaande boekjaren, m.n. de bouwkosten van de sporthal van De Reijer en verbouwingen voor kinderopvanglocaties zijn in 2015 oninbaar gebleken.
Hogere financiele lasten door boekverlies verkoop obligaties	(150.000)	-	(150.000)	In 2015 zijn obligaties verkocht onder de boekwaarde op balansdatum. Deze obligaties waren in het verleden conform de regelgeving aangeschaft, maar voldeden door een daling van de kredietwaardigheid niet meer aan de richtlijn beleggen en belenen. Het besluit deze te verkopen was al in 2014 genomen, maar is geëffectueerd in 2015.
Totaal	**(719.140)**	**-**	**(719.140)**	
Resultaat in de reguliere exploitatie	**254.410**	**299.690**	**(45.280)**	

Voor de analyse van het resultaat dient onderscheid te worden gemaakt tussen het resultaat uit incidentele baten en lasten ad €719.140 enerzijds en het resultaat uit de reguliere exploitatie ad €45.280 anderzijds.

In het onderstaande schema zijn de begrotingsverschillen die voortkomen uit de reguliere exploitatie toegelicht. In totaal is het negatieve verschil ten opzichte van de begroting €45.280.

Verschillen in reguliere exploitatie exclusief incidentele baten en lasten en exclusief besteding reserves	Realisatie 2015	Begroting 2015	Verschil	Toelichting
	254.410	**299.690**	**(45.280)**	
Verschillen in de baten				
Rijksbijdragen Ministerie van OCW	57.477.869	56.839.056	638.813	Op basis van de CAO-wijziging is de bekostigingsnorm aangepast. Hierdoor is ca. € 694.000 meer bekostiging ontvangen. De groeibekostiging in PO ad ca. € 85.000 was niet begroot. Voor ca. € 161.000 was de inzet reserve prestatiebox begroot.
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	480.778	395.156	85.622	Alleen subsidies die al waren toegekend ten tijde van de begroting waren in de begroting meegenomen. Extra niet-begrote of hogere subsidies zijn ontvangen in het boekjaar, o.a. voor de Brede School, Real Life Learning en het Mattie-project.
Overige baten	2.504.893	2.227.738	277.155	Diverse niet-begrote bijdragen zijn ontvangen. O.a. afrekeningen Samenwerkingsverband en Platform Rijnmond, totaal ca. € 178.000. Verhuur is ca. € 80.000 hoger dan begroot. Op de algemene ouderbijdrage in het VO is ca. € 130.000 minder gerealiseerd dan begroot omdat er gemiddeld minder vrijwillig is bijgedragen door ouders. Vanwege de inzet van uren wegens spaarbapo-verlof was € 80.000 aan baten begroot.
Totaal	**60.463.540**	**59.461.951**	**1.001.589**	
Verschillen in de lasten				
Personeelslasten	48.216.714	46.791.443	1.425.271	Op basis van de cao-wijziging is ca. € 850.000 meer aan personeelslasten besteed dan begroot. Dit is gecompenseerd door hogere rijksbijdragen voor ca. € 694.000. Op de formatieve inzet is daarnaast ca. € 655.000 extra besteed ten opzichte van de begroting, deels ook door de inzet van (duurder) personeel niet in loondienst. In de komende begrotingen wordt er rekening mee gehouden dat er vaker een beroep moet worden gedaan op externe inhuur voor sommige bevoegdheden (tekort-vakken) in het VO. De extra inzet is ook deels gebaseerd op hogere baten. Een uitgebreidere analyse is hieronder opgenomen. Op overige personeelslasten is ca. € 80.000 minder besteed dan begroot.
Afschrijvingen	1.230.978	1.342.909	(111.931)	De geplande investeringen in 2015 zijn later uitgevoerd dan gepland, vooral in het vierde kwartaal. Daardoor zijn de afschrijvingslasten lager dan begroot.
Huisvestingslasten	4.858.459	5.126.031	(267.572)	Op de energielasten is ca. € 230.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit komt vooral doordat er afrekeningen zijn ontvangen waarop een lager verbruik te zien was.
Overige materiële lasten	6.240.204	6.153.658	86.545	Aan leermiddelen is ca. € 100.000 meer besteed dan begroot. Door de fusie zijn hogere beheerskosten gemaakt dan begroot, m.n. op extra deskundigheidsondersteuning. Op overige kantoorkosten is onderbesteed.
Totaal	**60.546.355**	**59.414.042**	**1.132.313**	
Verschillen in de financiele baten en lasten				
Saldo financiele baten en lasten	**337.226**	**251.781**	**85.445**	Door de verkoop van een aantal hoog-renderende obligaties zijn in 2015 hogere rentebaten ontvangen dan begroot. In 2015 was de betaalde rente op de lening van de gemeente Barendrecht lager dan begroot.
Totaal verklaarde verschillen			**(45.279)**	

FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie is samen te vatten met behulp van enkele kengetallen.

Kengetal	Ondergrens	Bovengrens	Signalerings-waarde	Waarde OZHW voor PO en VO 2015	Waarde 3Primair 2014	Waarde OZHW 2014
Solvabiliteit 2	30%	geen		50,06%	79,50%	39,60%
Kapitalisatiefactor	geen	35%-65%	35%	40,56%	62,62%	31,93%
Financieringsfunctie	n.v.t.	n.v.t.		8,17%	21,33%	9,75%
Transactiefunctie	n.v.t.	n.v.t.		15,48%	15,49%	14,47%
Financiële buffer	Geen	5-15%	5%	16,90%	25,80%	7,71%
Liquiditeit			0,5 - 1,5	0,61	0,87	1,14

Voor een beoordeling van de continuïteit van de financiële positie zijn de vergelijkende kengetallen van de gefuseerde stichtingen opgenomen.

Toelichting Kengetal Solvabiliteit

De solvabiliteit zoals die in het toezichtskader wordt gedefiniëerd (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen) geeft aan *hoe* het kapitaal is gefinancierd: met eigen reserveringen of vreemd vermogen. Het eigen vermogen bedraagt na resultaatsbestemming ca. € 10,9 miljoen. Dit is een daling t.o.v. vorig jaar (was gezamenlijk € 12,6 miljoen). De voorzieningen zijn gedaald met ca. € 42.000.

De solvabiliteit komt op de balansdatum uit op ca. 50 %. Volgens de inspectie geldt vanaf 2013 een ondergrens van 30% als signaleringsgrens. Het bestuur beoordeelt de solvabiliteit, gegeven de financieringsbehoefte en huidige rentabiliteit, als voldoende.

Toelichting kengetal kapitalisatiefactor

Als beoordelingsmaatstaf voor de kapitaalbehoefte, cq. vermogenspositie, is de 'kapitalisatiefactor', gedefinieerd als het totale kapitaal gedeeld door de totale baten. In 2015 komt voor OZHW voor PO en VO de kapitalisatiefactor uit op ca. 40,6%. De bovengrens bij een 'grote instelling', waartoe OZHW voor PO en VO wordt gerekend, is gesteld op 35%.

De kapitalisatiefactor (gedefinieerd als Totaal Kapitaal gedeeld door Totale Baten: TK/TB) is een kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. Als instellingen meer kapitaal hebben dan past bij de jaarlijkse baten, wordt een deel van dat kapitaal kennelijk niet efficiënt benut: men zou immers dezelfde diensten moeten kunnen leveren met minder kapitaal. Belangrijker nog dan de kapitalisatiefactor als financieel kengetal is de onderliggende 'financiële buffer' gehanteerd als signaleringswaarde. De financieringsfunctie en de transactiefunctie van het kapitaal kunnen namelijk ook een hogere kapitalisatiefactor rechtvaardigen. Als de kapitalisatiefactor boven de signaleringswaarde komt vanwege een financiële buffer die hoger is dan de genormeerde bufferfunctie, is dat een indicatie dat het kapitaal niet optimaal wordt ingezet.

In het kort zal hieronder in worden gegaan op de beoordeling van de financiële positie van OZHW voor PO en VO. De beoordeling van de financiële positie valt uiteen in beoordelingen over het Vermogensbeheer enerzijds en het Budgetbeheer anderzijds.

VERMOGENSBEHEER

Het vermogen heeft een drietal functies te vervullen:
1. Financieringsfunctie
2. Transactiefunctie
3. Bufferfunctie

De **financieringsfunctie** van het vermogen betekent dat voldoende vermogen aanwezig zou moeten zijn om vervangende investeringen te kunnen doen. Dit kan op verschillende manieren worden berekend. Omdat er bij OZHW voor PO en VO (net als elders in het onderwijs) veel activa die reeds afgeschreven zijn wel in gebruik blijven, en anderzijds de daadwerkelijke vervangingen veelal afwijken van de vroegere inventaris (doorvoeren van vernieuwing) kan de werkelijke vervangingswaarde significant afwijken van de aanschafwaarde die van de balans wordt afgelezen. In 2015 is dat effect versterkt door te kiezen voor een opschoning van de administratie. Volledig afgeschreven activa zijn niet in de beginbalans van de nieuwe stichting opgenomen. De financieringsfunctie van OZHW voor PO en VO ligt daardoor ogenschijnlijk lager dan die van het gemiddelde van de oude stichtingen. In 2016 zal de schatting van de benodigde vervangingen worden herzien op basis van een uitgebreide inventarisatie. Bijkomstig is het gegeven dat OZHW voor PO en VO participeert in samenwerkingsverbanden waarvan de activa niet geconsolideerd wordt in de jaarrekening van OZHW voor PO en VO. Om de bovenstaande redenen is de huidige schatting van de vervangingswaarde voor alle activa aan de lage kant. De hierboven berekende financieringsfunctie ad 8,17% zou mogelijk 3% á 4% hoger moeten zijn, op basis van gemiddelde waarden in Nederland.

De vermogensbehoefte voor de **transactiefunctie** van het vermogen is gelijk te stellen aan de hoogte van de kortlopende schulden. Als de liquiditeit (zie hieronder) voldoende is, is ook het aangehouden vermogen hiervoor beschikbaar. Bij OZHW voor PO en VO valt de liquiditeit binnen de signaleringsgrenzen (tussen 0,5 en 1,5). De transactiefunctie is ten opzichte van vorig jaar bij de twee fuserende stichtingen min of meer gelijk gebleven.

Voor het overgebleven vermogen wordt verondersteld dat dit dient om risico's op te vangen, oftewel voor de **bufferfunctie.** Het gaat dan met name om de volgende risico's:

- Fluctuaties in leerlingaantallen
- Financiële gevolgen van arbeidsconflicten
- Instabiliteit in de bekostiging
- Onvolledige indexatie van de bekostiging

Bij OZHW voor PO en VO is in 2015 sprake van een buffer van 16,9%. Een buffer van 16,9% betekent een overschrijding op de signaleringswaarde. Mocht de financieringsfunctie enkele procenten hoger zijn (hierboven toegelicht), is de buffer nog steeds aan de ruime kant. In de meerjarenbegroting zijn onttrekking uit de reserves voorzien. Zie hiervoor ook de toelichting in de continuïteitsparagraaf. Inzake de risico's die samenhangen met de financiële gevolgen van arbeidsconflicten is een 'bestemmingsreserve personele knelpunten' gevormd. Fluctuaties in leerlingaantal in 2015 en 2016 hebben geleid tot besluiten om de reserves hiervoor in te zetten.

BUDGETBEHEER

Bij het beoordelen van het budgetbeheer gaat het om de capaciteit om tegenvallers op korte en middellange termijn op te vangen (in wezen gaat het om de financiële buffer voor het opvangen van risico's). Dit wordt aangeduid als 'weerstandscapaciteit'. Omdat de continuïteit op langere termijn wordt bepaald door de bekostiging van het Ministerie, is in termen van budgetbeheer alleen liquiditeit op korte of middellange termijn relevant.

Risico-analyse en weerstandscapaciteit

Door het bestuur van OZHW voor PO en VO worden diverse risico's onderkend.

In volgorde zijn de volgende mogelijke beleidsmaatregelen aanwezig:
1. Voorkomen met beheersmaatregelen
2. Afdekken met beheersmaatregelen (o.a. verzekeringen)
3. Vormen van voorzieningen en reserves

De belangrijkste risico's zijn: politieke risico's (onzekere bekostiging), fluctuaties in leerlingaantal (op korte termijn), onderwijsaanbod (met lage bezetting), personele risico's (onvoorziene kosten), organisatierisico's (aansprakelijkheid, uitvalrisico's) en risico's op het gebied van gebouwen en inventaris.

In de begrotingscyclus worden de beheersmaatregelen aangeduid die per risico-categorie zijn of worden ingevoerd. Indien de mogelijkheden om risico's te voorkomen of af te dekken onvoldoende zijn, bestaat de derde mogelijkheid: het vormen van reserves. Dit geeft ook weer dat de vermogenspositie een bufferfunctie heeft.

Om te beoordelen of de vermogensbuffer bij OZHW voor PO en VO toereikend is, dient gekeken te worden naar de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in drie componenten:
- Opgebouwde overliquiditeit
- Kredietfaciliteiten
- Neerwaartse flexibiliteit (creëren van financiële ruimte door bezuinigingsmaatregelen)

Bij OZHW voor PO en VO is de weerstandscapaciteit vooral aanwezig in de vorm van opgebouwde liquiditeit, de liquiditeit van de effecten-portefeuille en de flexibiliteit in het budgetbeheer. De (over)liquiditeit geeft aan of middelen op redelijk korte termijn aanwezig kunnen zijn om te voorzien in korte termijn verplichtingen. Dit wordt ook wel aangeduid met de current ratio (zie hieronder). Hierbij worden de effecten niet meegerekend, alhoewel deze in voorkomende gevallen ook verhandelbaar zijn.
Neerwaartse flexibiliteit is in de afgelopen jaren vooral in natuurlijk formatieverloop gebleken.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie wordt afgemeten aan de current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden). Deze indicator komt voor OZHW voor PO en VO op de balansdatum uit op 0,61. Dit is een daling van 0,46 procentpunt ten opzichte van de gezamenlijke posities voorgaand boekjaar (was 1,07). De daling wordt enerzijds veroorzaakt door het exploitatieresultaat, anderzijds door in 2015 relatief veel middelen te investeren in vaste activa (zowel in inventaris en apparatuur, als in de effectenportefeuille).

Rentabiliteit

De rentabiliteit (saldo van baten en lasten / totale baten) geeft het resultaat weer van het budgetbeheer. Het saldo van baten en lasten (inclusief financiële baten en lasten, exclusief de geplande inzet van reserves) bedraagt ca, € 2,0 mln negatief tegenover ca. € 60,5 aan reguliere baten. De rentabiliteit in 2015 is daarmee 3,3% negatief.

6 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Onderstaand worden de verwachte ontwikkelingen in 2016 op hoofdlijnen kort weergegeven.

ALGEMEEN

Stond 2015 voor een belangrijk deel in het kader van de fusie, in 2016 zal de focus liggen op de realisatie van de doelstellingen van het eerste strategische beleidsplan van de stichting.

Beoogd wordt de positie van het openbaar onderwijs te versterken. Met name de onderwijskundige afstemming voor de lokale gemeentelijke doorstroom van primair naar voortgezet onderwijs wordt benut voor feitelijke kwaliteitsverbetering. Daarmee wordt openbaar onderwijs als keuzerichting voor ouders zowel voor het basis onderwijs als voor het voorgezet onderwijs aantrekkelijker.

Deelname aan het regionaal overleg, het structureel participeren in overlegorganen en het consolideren en versterken van de positie van OZHW voor PO en VO in de regio zal een belangrijke plaats innemen. We richten ons op samenwerking en bestendiging.

BEGROTING

In de begroting 2016 is, net als in 2015, rekening gehouden met extra inzet waarvoor bestemmingsreserves zullen worden ingezet. Deze zijn onder de overheveling uit reserves opgenomen.

BEGROTING BATEN EN LASTEN 2016

	VO	*PO*	*OSB*	*Stichting OZHW voor PO en VO*
Leerlingaantal (excl VAVO) 1 okt 2015	**4948**	**3652**		**8600**
Baten				
Rijksbijdragen OCW	€ 35.838.444	€ 16.914.882	€ 4.937.400	€ 57.690.726
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	€ 165.090	€ 205.971	€ 132.000	€ 503.061
College-, cursus-, les- en examengelden	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten werk in opdracht van derden	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige baten	€ 1.712.542	€ 318.261	€ -	€ 2.030.803
				€ -
totaal	**€ 37.716.076**	**€ 17.439.113**	**€ 5.069.400**	€ 60.224.589
Lasten				
Salarissen	€ 30.122.092	€ 13.842.787	€ 2.029.000	€ 45.993.879
Lasten personeelsbeleid	€ 326.811	€ 364.624	€ 2.090.800	€ 2.782.235
Afschrijvingen	€ 369.083	€ 492.239	€ 589.500	€ 1.450.821
Huisvestingslasten	€ 2.194.943	€ 1.401.283	€ 1.288.000	€ 4.884.226
Overige lasten	€ 4.703.147	€ 1.336.280	€ 35.100	€ 6.074.527
				€ -
totaal	**€ 37.716.076**	**€ 17.437.213**	**€ 6.032.400**	€ 61.185.689
Saldo baten en lasten	**€ -**	**€ 1.900**	**€ 963.000-**	€ 961.100-
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	€ -	€ -	€ 548.000	€ 548.000
Financiële lasten	€ -	€ 1.900	€ 295.000	€ 296.900
				€ -
Saldo financiële baten en lasten	**€ -**	**€ 1.900-**	**€ 253.000**	€ 251.100
Resultaat voor overheveling reserves	**€ -**	**€ 0-**	**€ 710.000-**	€ 710.000-
Overheveling uit reserves			**€ 820.000**	€ 820.000
Resultaat na overheveling reserves	**€ -**	**€ -0**	**€ 110.000**	€ 110.000

ONTWIKKELINGEN IN HUISVESTING

In Barendrecht wordt samen met gemeente en andere partijen in 2016 een multifunctionele accommodatie (MFA) ontwikkeld binnen de campus Lagewei voor de huisvesting van de tijdelijke toename van leerlingen van Dalton en Calvijn. Tot die tijd blijft de bestaande tijdelijke huisvesting in gebruik. Na realisatie van de nieuwbouw van de MFA zal ook de campus zelf verder ontwikkeld worden.

In Ridderkerk zal een aanvang worden gemaakt met vernieuwing van de huisvesting van de Bosweide.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Het ministerie van OCW heeft in 2013 voorschriften uitgevaardigd over de opname in het jaarverslag van een zogeheten 'Continuïteitsparagraaf'. Daarmee is beoogd dat iedereen kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. Ook biedt het zicht op het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

De continuïteitsparagraaf voorziet in de opname van een aantal gegevens uit de jaarrekening met een verwachting van de toekomst, daarbij behorende toelichtingen en enkele overige rapportages.

De opgenomen gegevens zijn gebaseerd op de gegevens van de meerjarenbegroting.

A1. Kengetallen

Kengetallen	2015	2016	2017	2018
Personele bezetting in FTE (31-12)	743,92	740,89	741,15	745,39
Management/directie	48,39	48,19	48,21	48,48
Onderwijzend personeel	554,44	552,19	552,38	555,54
Overige medewerkers	141,09	140,52	140,57	141,37
Leerlingaantal op 1 oktober in PO	3652	3620	3610	3615
Leerlingaantal op 1 oktober in VO	4950	4947	4960	5004

Het bestuur verwacht zowel in het PO als in het VO de personele bezetting te kunnen variëren met de verwachte leerling-ontwikkeling.

A2. Balans en raming van baten en lasten

Meerjarenbalans

In het onderstaande overzicht is de meerjarenbalans voor OZHW voor PO en VO opgenomen.

Rekeningtype	Hoofdcategorie	Subcategorie	EFJ	2015	2016	2017	2018
Activa	**Vaste Activa**	Materiële vaste activa	1.2	7.745.923	7.745.923	7.745.923	7.745.923
		Financiele vaste activa	1.3	12.230.703	9.761.669	8.932.995	8.260.689
	Totaal Vaste activa			**19.976.625**	**17.507.591**	**16.678.917**	**16.006.611**
	Vlottende activa	Vorderingen	1.5	3.088.683	3.072.919	3.061.128	3.062.200
		Liquide middelen	1.6	3.740.619	4.817.967	4.799.480	4.801.160
	Totaal Vlottende activa			**6.829.302**	**7.890.886**	**7.860.607**	**7.863.360**
Totaal Activa				**26.805.927**	**25.398.477**	**24.539.524**	**23.869.971**
Passiva	**Vaste passiva**	Eigen vermogen	2.1	10.942.452	10.232.452	9.522.279	9.042.839
		Voorzieningen	2.2	2.476.773	2.207.013	2.270.850	2.270.850
		Langlopende schulden	2.3	2.219.321	2.067.321	1.915.321	1.763.321
	Totaal Vaste passiva			**15.638.547**	**14.506.786**	**13.708.450**	**13.077.010**
	Vlottende passiva	Kortlopende schulden	2.4	11.167.381	10.891.691	10.831.074	10.792.961
	Totaal Vlottende passiva			**11.167.381**	**10.891.691**	**10.831.074**	**10.792.961**
Totaal Passiva				**26.805.927**	**25.398.477**	**24.539.524**	**23.869.971**

De aflossing van de langlopende schulden en de afwaardering van de overige financiële vaste activa hebben een lineair verloop. Ten aanzien van de Materiële vaste activa is uitgegaan van een gelijkblijvend niveau aan investeringen.

Aflossingen, investeringen, geplande onderhoudsuitgaven en verwachte ontwikkelingen in de effecten-portefeuille zijn allen meegenomen in de verwachte mutaties in het werkkapitaal. Uitgangspunt daarbij is dat de liquiditeitspositie voldoet aan de gestelde criteria in het treasurystatuut. Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	2015	2016	2017	2018
Eigen vermogen				
Algemene Reserve	8.932.567	8.302.567	7.592.394	7.112.954
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve Boekenfonds	126.046	126.046	126.046	126.046
Reserve gespaarde Bapo	467.724	387.724	387.724	387.724
Reserve NOA gelden	504.870	504.870	504.870	504.870
Reserve personele knelpunten	882.828	882.828	882.828	882.828
Bestemmingsreserve (privaat)				
Bestemmingsreserve giften en sponsoring	28.417	28.417	28.417	28.417
Totaal	10.942.453	10.232.453	9.522.279	9.042.839

Geplande bestedingen uit de reserves zijn opgenomen als mutatie op de algemene reserve, met uitzondering van de onttrekkingen uit de Reserve gespaarde Bapo. De geplande inzet op de Reserve gespaarde Bapo neemt af indien de personeelsleden die vanuit deze regeling uren hadden gespaard besluiten deze op te nemen. Jaarlijks wordt dit geïnventariseerd. Voor 2017 en 2018 is nog geen opname voorzien.

Tot en met 2018 zullen extra investeringen in het onderwijs mogelijk worden gemaakt door inzet van de Algemene reserve. Dit betreft enerzijds de eerder afgesproken inzet van € 400.000 per jaar in het primair onderwijs (t/m 2018), anderzijds de inzet die noodzakelijk wordt geacht om de vestiging Geminicollege Ridderkerk, die te maken heeft met laag bezette afdelingen, tijdelijk te ondersteunen totdat de aanmeldingen weer op het gewenste niveau zijn. De voorziene inzet zal in 2017 ca. €400.000 per jaar bedragen, en daarna jaarlijks afnemen. De jaarlijkse inzet zal in 2017 ten laste komen van de reserves en daarna in afbouwende zin nog deels ten laste komen van de reserves en voor de resterende inzet ten laste komen van de begroting van het VO.

De Reserve NOA gelden zal worden ingezet indien vestigingen een positief resultaat hebben behaald in de exploitatie van het voorgaand jaar. Dit is in de begrotingen vanaf 2016 niet opgenomen, en moet jaarlijks worden toegewezen. Over de overige inzet op de diverse bestemmingsreserves wordt in voorkomende gevallen besloten.

Door de geplande ontwikkelingen en de inzet vanuit de reserves in de komende jaren is de rentabiliteit in de komende jaren naar verwachting negatief. Dat is in lijn met de wens van het bestuur om de financiele positie beter in lijn te brengen met de signaleringswaarden die de onderwijsinspectie hanteert in het financiele toezicht. Deze zijn toegelicht in het hoofdstuk Financieel Beleid, in de paragraaf over de financiele positie. Met name de kengetallen solvabiliteit en financiele buffer zullen dalen binnen de toegestane bandbreedte.

Raming van baten en lasten

Vanaf 2016 is in het onderstaande overzicht de raming van baten en lasten van OZHW voor PO en VO opgenomen.

				2015	2016	2017	2018
Hoofdgroep	**Rekeningtype**	**Hoofdcategorie**	**EFJ**	**Realisatie**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**
Baten en lasten	**Opbrengsten**	Rijksbijdragen OCW	3.1	57.477.869	57.690.726	57.469.354	57.489.479
		Overige overheidsbijdra	3.2	480.778	503.061	501.130	501.306
		Overige baten	3.3	2.574.893	2.030.803	2.023.010	2.023.719
	Totaal Opbrengsten			**60.533.540**	**60.224.589**	**59.993.495**	**60.014.503**
	Kosten	Personele lasten	4.1	49.699.779	48.776.114	48.326.005	48.001.214
		Afschrijvingen	4.2	1.230.978	1.450.821	1.450.821	1.450.821
		Huisvestingslasten	4.3	4.958.459	4.884.226	4.933.069	4.982.399
		Overige lasten	4.4	6.845.204	6.074.527	6.135.272	6.196.625
	Totaal Kosten			**62.734.420**	**61.185.689**	**60.845.168**	**60.631.059**
Totaal Baten en lasten				**(2.200.880)**	**(961.100)**	**(851.673)**	**(616.556)**
Financieel	**Opbrengsten**	Financiële baten	5.1	832.854	548.000	438.400	434.016
	Totaal Opbrengsten			**832.854**	**548.000**	**438.400**	**434.016**
	Kosten	Financiële lasten	5.5	645.628	296.900	296.900	296.900
	Totaal Kosten			**645.628**	**296.900**	**296.900**	**296.900**
Totaal Financieel				**187.226**	**251.100**	**141.500**	**137.116**
Totaal				**(2.013.654)**	**(710.000)**	**(710.173)**	**(479.440)**
Geplande bestedingen uit reserves				**1.548.924**	**820.000**	**800.000**	**700.000**
Resultaat exclusief geplande besteding van reserves				**(464.730)**	**110.000**	**89.827**	**220.560**

Het bestuur houdt in de meerjarenbegroting rekening met de hiervoor genoemde ontwikkelingen in het leerlingaantal. In de meerjarenbegroting is ervan uitgegaan dat de bestaande bekostigingen en overige subsidies structureel blijvend zullen worden toegekend, maar dat de indexeringen, met name op de materiele bekostiging, achterblijven bij de feitelijke prijsontwikkeling. In de meerjarenbegroting is verondersteld dat de personeelsbudgetten van de scholen voldoende zijn bij te sturen om de exploitatie op orde te krijgen. De verwachte negatieve resultaten in de meerjarenbegroting worden veroorzaakt door het inzetten van een deel van de algemene reserve. Deze inzet dient ter ondersteuning van ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, ICT en onderwijsvernieuwing in het onderwijs. In de jaren vanaf 2019 wordt verwacht dat door de aangekondigde wijziging in de bekostigingssystematiek de scholen van OZHW voor PO en VO een hoger bedrag per leerling zullen ontvangen, waardoor het ontwikkelingsniveau ook structureel geborgd kan worden.

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

In de reguliere planning- en controlcyclus en periodieke rapportages worden de belangrijkste risico's en risicobeheersing besproken. Bij OZHW voor PO en VO is in het verslagjaar niet apart

gerapporteerd over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit aspect staat gepland om op te nemen in de planning- en controlcyclus vanaf 2016. Het belang van risico-management wordt onderkend door het bestuur van OZHW voor PO en VO. De aanpak om te komen tot een systeem voor risico-management is begin 2016 vastgesteld. De aanpak begint met de identificatie van risico's en het beoordelen van kans en impact. Dit zal leiden tot een evaluatie en eventuele aanvulling van bestaande maatregelen.

In de begrotingscyclus worden beheersmaatregelen aangeduid die per risico-categorie worden ingevoerd.

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's zijn: politieke risico's (onzekere bekostiging), fluctuaties in leerlingaantal (op korte termijn), onderwijsaanbod (met lage bezetting), personele risico's (onvoorziene kosten, onvoldoende dekking voor salarisstijging CAO), organisatierisico's (aansprakelijkheid, uitvalrisico's), negatieve rente op onze financiële middelen en risico's op het gebied van gebouwen en inventaris.

Bekostiging

De sociale lasten zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Helaas moeten we constateren dat de rijksvergoeding daarbij achterblijft. Dit leidt tot consequenties in de personele en materiele ruimte. Ook de materiele vergoeding blijft achter bij de werkelijke kosten. De achterliggende jaren blijkt uit benchmark onderzoek van werkgeversorganisaties dat de vergoeding voor de materiele instandhouding fors achterblijft bij de kosten. Uit dit onderzoek blijkt dat de bekostiging minimaal 25% achterblijft bij de werkelijke kosten.

leerlingaantallen

De prognoses geven aan dat er in het PO sprake is van een dalende leerlingpopulatie die langzaam aan stabiliseert. De eerste jaren moeten we rekening houden met een afname in absolute zin. Dit heeft consequenties voor de personele bezetting, de materiele instandhouding en de noodzakelijke omvang van de huisvesting. In de exploitatie is hierop geanticipeerd in met name de personele sfeer.

Ook zijn er afspraken over de materiele vergoedingen en kostenbeheersing. Daarnaast is afgesproken dat leegstand ook echt leegstand is. Ten slotte zijn opnieuw contracten tegen het licht gehouden om beter te kunnen inkopen. Dit beleid zal de komende jaren dienen te worden voortgezet.

Claim Ridderkerk

De gemeente Ridderkerk heeft een vordering ingesteld op de stichting ten gevolge van zaken die voor de fusie in het basisonderwijs per 1 januari 2007 hebben gespeeld. Het gaat om een bedrag van ongeveer € 300.000 in relatie tot de afrekening in 2006. De rechtbank heeft in 2015 geoordeeld dat de claim onterecht is, maar de gemeente is daartegen in hoger beroep gegaan.

Personeel

Ziekteverzuim, levensfase bewust personeelsbeleid, vermindering formatie en natuurlijk verloop zijn indicatoren waarop de stichting dient te sturen.

De stichting hanteert daarbij de volgende instrumenten om te komen tot kostenbeheersing.

- **Formatieplanning en mobiliteit**
- **Afvloeiingsbeleid toepassen**
- **Risicobewaking nieuwe verplichtingen**

Er vindt actief beleid plaats om 63 jarige personeelsleden voor te lichten over de mogelijkheden van keuzepensioen.

Materieel

De stichting hanteert o.a. de volgende instrumenten om te komen tot kostenbeheersing.

- Meerjarenplannen voor onderhoud, ICT, meubilair en leermiddelen, inclusief bijstellen voor ontwikkeling leerlingaantal;
- Leegstand maatschappelijk benutten;
- Leegstand laten onttrekken aan de onderwijsvoorraad.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

Dit onderdeel is opgenomen in het verslag van de Raad van Toezicht, vanaf pagina 17 in het bestuursverslag.

7 TREASURY BELEID

Algemeen

Op 11 mei 2015 is het Treasurystatuut Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair en voortgezet onderwijs vastgesteld door de Raad van Toezicht. OZHW voor PO en VO voert overeenkomstig het treasurystatuut een voorzichtig beleid voor haar geldmiddelen. OZHW voor PO en VO voldoet daarmee aan de OCW-richtlijnen uit de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010.

Liquiditeit

Ter financiering van kortstondige liquiditeitsbehoefte is in de vorm van rekening-courantfaciliteit en vrij opneembare spaartegoeden gemiddeld ca. 12,5% van de begrote omzet aangehouden. Conform het treasurystatuut is een minimale omvang van 8% voorgeschreven. Het verloop van de liquide middelen is als volgt:

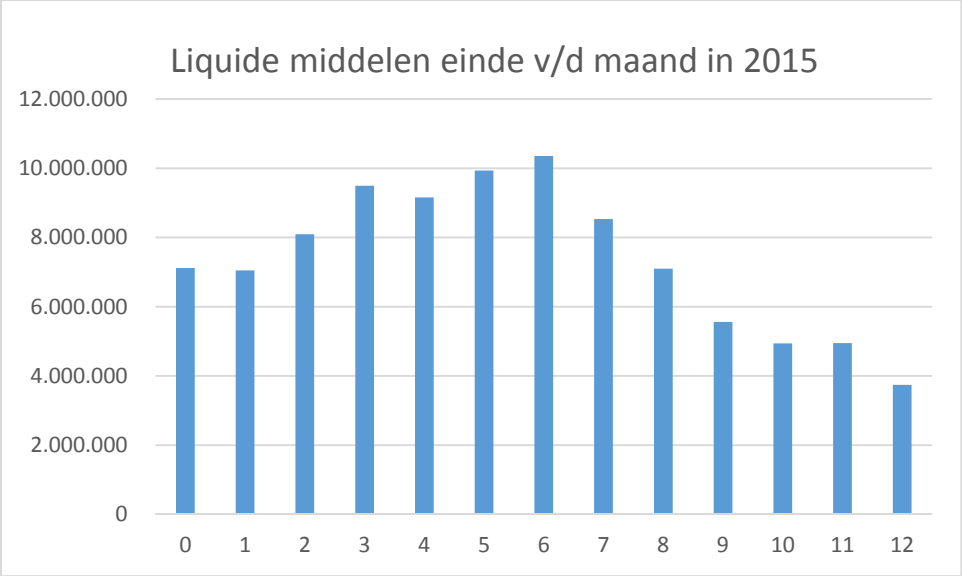

Omdat het Ministerie van OCW in het betaalritme van de bekostiging een relatief groot deel aan liquiditeit beschikbaar stelt in het eerste deel van het jaar is de liquiditeit in het eerste half jaar hoger dan in het tweede half jaar. In juli 2015 is besloten om een deel van de boventallige liquiditeiten extra te investeren in obligaties.

In januari 2016 is het deel van de portefeuille dat afliep niet opnieuw belegd, maar gebruikt om de liquiditeit aan te vullen.

Financiering

In 2015 zijn geen nieuwe financieringen aangetrokken. Op de langlopende schulden is rente vergoed en afgelost conform de bestaande overeenkomsten.

Beleggingen

Begin 2015 is het deel van de obligatie-portefeuille verkocht dat, op basis van de beoordeling van minimaal twee ratingsbureaus, niet voldeed aan de Regeling leningen en beleggingen. Het ging om obligaties zonder vaste aflossingsdatum met een BBB-rating. Het koersresultaat is verwerkt in de financiele baten en lasten over 2015. Op basis van de vastgestelde boventallige liquiditeit en de wens de gemiddelde looptijd te verlengen zijn een aantal nieuwe obligaties aangeschaft. Ultimo 2015 was de totale boekwaarde van de obligaties 9,3 mln. De gehele portefeuille voldoet ultimo 2015 aan de Regeling leningen en beleggingen.

Treasuryplan

Het beleid omtrent de liquiditeitsbehoefte van OZHW voor PO en VO zal in de komende jaren rekening moeten houden met de krimp in leerlingaantallen. In beginsel zal de liquiditeitsbehoefte daardoor dalen. De verwachting is echter dat er meer liquiditeit moet worden vrijgemaakt omdat er middelen vanuit de reserves worden ingezet. De beleggingen zullen zodanig gepland worden dat gemiddeld ruim aan de liquiditeitsbehoefte kan worden voldaan, maar ook dat er op ieder moment voldoende middelen aanwezig zijn om in de liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Jaarrekening

Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs

GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair en voorgezet onderwijs te Barendrecht is opgericht op 18 december 2014. Deze nieuwe Stichting is de resultante van een juridische fusie tussen Stichting 3Primair en Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden. De eindbalansen van de gefuseerde stichtingen zijn samengevoegd tot de beginbalans 2015 van de nieuwe stichting.
De activiteiten van de nieuwe stichting zijn aangevangen op 1 januari 2015.
Ten behoeve van het benodigde inzicht zijn als vergelijkende cijfers de gegevens, ontleend uit de jaarrekeningen 2014, van 3Primair en Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden opgenomen.

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

SCHATTINGSWIJZIGINGEN

De harmonisatie van waarderingsgrondslagen in 2015 heeft geleid tot enkele schattingswijzigingen. Ten aanzien van de materiële vaste activa en afschrijvingen zijn de activagroepen geharmoniseerd. Vergelijkbare activa zijn samengevoegd en worden op gelijke wijze afgeschreven.
Ten aanzien van de voorziening jubileum-uitkeringen zijn de berekeningswijze en disconteringsvoet geharmoniseerd.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven. De activeringsgrens bedraagt € 500. Investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

	aantal jaar
Gebouwen	12
ICT t/m 5 jaar	3,4 t/m 5
Inventaris en apparatuur	10
Leermethoden	8
Machines en installaties	15
Meubilair	15 t/m 20
Software	4
ICT 10 jaar	10
Verbouwingen	20

Financiële vaste activa

Obligaties
Obligaties worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aankoopwaarde en de nominale waarde wordt gedurende de looptijd van de obligatie evenredig afgeschreven en ten laste van het resultaat gebracht.
Obligaties worden aangehouden tot aan het einde van de looptijd.
In 2015 is het doelrisico-profiel van de portefeuille door de nieuwe fondsbeheerder voor de nieuwe stichting opnieuw formeel vastgesteld. Het doelrisico-profiel is zeer defensief. Bij deze vaststelling is de portefeuille herschikt, zijn obligaties bijgekocht, en zijn enkele obligaties voor het einde van de looptijd verkocht.

Financiële instrumenten
Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting onder de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Van de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktrente van opgenomen
Het financieringsrisico is beperkt. Financieringen van langlopende schulden zijn betrokken bij BNG en gemeente Barendrecht.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Overige financiele vaste activa
De overige financiele vaste activa worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens mogelijke oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve
De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Langlopende schulden
De langlopende schulden worden bij de eerste opname opgenomen tegen de reele waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en aflossingen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva
De kortlopende schulden en overlopende passiva worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Egalisatierekeningen
De op de balans opgenomen egalisatierekeningen zijn opgebouwd uit de ontvangen subsidies voor eerste inrichting en praktijkgerichte leeromgeving. Hiertegenover staan diverse activa aanschaffingen. De subsidies voor de 1e inrichting worden in vijf jaar ten gunste van het resultaat gebracht, die voor de praktijkgerichte leeromgeving en die voor de onderwijskundige vernieuwingen in Zwijndrecht in 15 jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATSBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (subsidies en overige baten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen, lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen, verstrekt door het Ministerie OCW. De Rijksbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.
Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.
Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Pensioenverplichtingen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds voor overheid en onderwijs. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioen-regeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt.
De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze verplichting op de balans opgenomen. De Stichting heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.
De dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2015 bedraagt 97.2%.

GRONDSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten.
Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.
Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.
Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.
Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

MODEL A: BALANS NA RESULTAATBESTEMMING PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)

Rekeningtype	Hoofdcategorie	Subcategorie	EFJ	2015	2014
Activa	**Vaste Activa**	Materiële vaste activa	1.2	7.745.923	6.825.654
		Financiele vaste activa	1.3	12.230.703	10.295.155
	Totaal Vaste activa			**19.976.625**	**17.120.808**
	Vlottende activa	Vorderingen	1.5	3.088.683	4.259.119
		Liquide middelen	1.6	3.740.619	7.118.224
	Totaal Vlottende activa			**6.829.302**	**11.377.343**
Totaal Activa				**26.805.927**	**28.498.151**
Passiva	**Vaste passiva**	Eigen vermogen	2.1	10.942.452	12.956.107
		Voorzieningen	2.2	2.476.773	2.519.531
		Langlopende schulden	2.3	2.219.321	2.371.700
	Totaal Vaste passiva			**15.638.547**	**17.847.338**
	Vlottende passiva	Kortlopende schulden	2.4	11.167.381	10.650.814
	Totaal Vlottende passiva			**11.167.381**	**10.650.814**
Totaal Passiva				**26.805.927**	**28.498.151**

MODEL B: STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (in euro's)

				2015		2014
Hoofdgroep	**Rekeningtyp**	**Hoofdcategorie**	**EFJ**	**Realisatie**	**Begroting**	**Realisatie**
Baten en laste	**Opbrengsten**	Rijksbijdragen OCW	3.1	57.477.869	56.839.056	56.568.448
		Overige overheidsbijdra	3.2	480.778	395.156	853.065
		Overige baten	3.3	2.574.893	2.227.738	2.593.341
	Totaal Opbrengsten			**60.533.540**	**59.461.951**	**60.014.854**
	Kosten	Personele lasten	4.1	49.699.779	47.686.346	48.840.575
		Afschrijvingen	4.2	1.230.978	1.342.909	1.204.847
		Huisvestingslasten	4.3	4.958.459	5.226.031	4.831.198
		Overige lasten	4.4	6.845.204	6.153.658	6.979.133
	Totaal Kosten			**62.734.420**	**60.408.945**	**61.855.753**
Totaal Baten en lasten				**(2.200.880)**	**(946.994)**	**(1.840.899)**
Financieel	**Opbrengsten**	Financiële baten	5.1	832.853	548.737	648.785
	Totaal Opbrengsten			**832.853**	**548.737**	**648.785**
	Kosten	Financiële lasten	5.5	645.628	296.956	230.327
	Totaal Kosten			**645.628**	**296.956**	**230.327**
Totaal Financieel				**187.225**	**251.781**	**418.458**
Totaal				**(2.013.655)**	**(695.213)**	**(1.422.441)**

MODEL C: KASSTROOMOVERZICHT 2015 (in euro's)

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven.

	2015		2014	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		(2.200.880)		(1.840.899)
Aanpassingen voor:				
>Afschrijvingen	1.233.678		1.317.114	
>Mutaties voorzieningen	(42.759)		(102.124)	
>Mutatie eigen vermogen	-		-	
Veranderingen in vlottende middelen:		1.190.919		1.214.990
>Vorderingen	1.170.437		(967.782)	
>Schulden	516.567		476.526	
		1.687.004		(491.256)
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		677.044		(1.117.165)
Ontvangen interest	832.853		648.785	
Betaalde interest	(645.628)		(230.327)	
		187.225		418.458
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**864.269**		**(698.707)**
Kasstroom uit investeringactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	(2.153.947)		(1.226.102)	
(Des)investeringen in financiële vaste acti	(1.935.548)		533.533	
Investeringen in samenwerkingsverbande	-		55.205	
Totaal kasstroom uit (des)investeringsactiviteiten		**(4.089.495)**		**(637.364)**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden		(152.378)		(66.889)
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		**(152.378)**		**(66.889)**
Mutatie liquide middelen		**(3.377.605)**		**(1.402.960)**
Beginstand liquide middelen	7.118.224		8.521.184	
Mutatie liquide middelen	(3.377.605)		(1.402.960)	
Eindstand liquide middelen		**3.740.619**		**7.118.224**
Balans saldo		**3.740.619**		**7.118.224**

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)

ACTIVA (EFJ 1)

Materiële vaste activa (EFJ 1.2)

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2015	Inves-teringen	Desinves-teringen	Jaar-afschrijving	Boekwaarde 31-12-2015
Gebouwen	-	343.884	-	9.552	334.332
Verbouwingen	1.688.565	275.232	-	148.622	1.815.175
Inventaris en apparatuur	345.451	128.496	-	52.851	421.096
Machines en installaties	272.364	38.070	-	40.220	270.214
Meubilair	2.471.526	618.987	-	268.383	2.822.130
ICT	1.412.568	683.660	-	583.298	1.512.930
Software	11.753	-	-	7.798	3.955
Leermethoden	521.744	86.321	-	118.974	489.091
Vervoersmiddelen	-	62.975	-	3.980	58.995
Subtotaal	6.723.972	2.237.625	-	1.233.678	7.727.919
MVA in ontwikkeling	101.681	(83.678)	-	-	18.003
Totaal materiële vaste activ	**6.825.654**	**2.153.947**	**-**	**1.233.678**	**7.745.923**

	31-12-2015	31-12-2014
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa	14.998.017	12.844.070
Cumulatieve afschrijvingen	(7.252.095)	(6.018.417)
Boekwaarde materiële vaste activa	**7.745.923**	**6.825.654**

Financiële vaste activa (EFJ 1.3)

	Boekwaarde 31-12-2014	(Des)inves-teringen 2015	Aflossingen 2015	Afschrijvingen 2015	Boekwaarde 31-12-2015	Marktwaarde 31-12-2015
Obligaties	7.199.718	6.732.886	750.000	-	9.333.022	9.537.709
		(3.849.582)				
Garantielening nieuwbouw Ridderkerk	1.537.358	-	-	13.378	1.523.980	1.523.980
Garantielening nieuwbouw Barendrecht	834.341	-		139.000	695.341	695.341
VB huur	723.738	-	-	45.378	678.360	678.360
Totaal	**10.295.155**	**2.883.304**	**750.000**	**197.756**	**12.230.703**	**12.435.390**

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)

Vorderingen (EFJ 1.5)

	EFJ	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	1.5.1	1.011.772	1.331.141
Ministerie van OCW	1.5.2	1.235.173	854.346
Overige vorderingen	1.5.7	737.594	1.664.771
Voorziening oninbaarheid	1.5.9	(285.954)	(120.072)
Overlopende activa	1.5.8	390.098	528.933
Totaal Vorderingen		**3.088.683**	**4.259.119**

De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Het verloop van de voorziening oninbaarheid is als volgt:

	31-12-2015	31-12-2014
Stand 1 januari	**120.072**	**132.254**
Dotatie	189.512	924
Onttrekking	23.630	13.106
Stand per 31 december	**285.954**	**120.072**

Liquide middelen (EFJ 1.7)

	EFJ	31-12-2015	31-12-2014
Kassen	1.7.1	5.859	7.289
Banken	1.7.2	3.734.760	7.110.935
Totaal Liquide middelen		**3.740.619**	**7.118.224**

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA (EFJ 2)

Eigen vermogen (EFJ 2.1)

		31-12-2014	Resultaats-bestemming	31-12-2015
Algemene reserve	publiek	9.951.014	(1.018.447)	8.932.567
Bestemmingsreserve BAPO	publiek	510.361	(42.637)	467.724
Bestemmingsreserve jonge leerkrachter	publiek	255.725	(255.725)	-
Bestemmingsreserve NOA gelden	publiek	901.935	(397.065)	504.870
Bestemmingsreserve Boekenfonds	publiek	126.046	-	126.046
Bestemmingsreserve Prestatiebox	publiek	161.530	(161.530)	-
Bestemmingsreserve personele knelpur	publiek	1.049.495	(166.667)	882.828
Bestemmingsreserve giften en sponsori	privaat	-	28.417	28.417
Totaal Eigen vermogen		**12.956.107**	**(2.013.654)**	**10.942.452**

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)

Algemene Reserve
De algemene reserve is opgebouwd uit de in het verleden opgebouwde positieve en negatieve exploitatieresultaten en is bedoeld voor het afdekken van toekomstige financiële risico's in de bedrijfsvoering. Omdat de reserve voor dit doel ruim toereikend was, is besloten in 2015 projecten uit te voeren die een extra impuls geven aan de organisatie, zoals gebouwvernieuwingen, Victor de verkenner, extra ICT en de Leeronderneming. Hiervoor is in totaal € 525.300 onttrokken aan de reserve. Aan de algemene reserve is daarnaast het negatieve resultaat van 2015 na mutaties op bestemmingsreserves ad € 493.147 toegevoegd onder voorbehoud van goedkeuring van de

Bestemmingsreserve BAPO
De reserve, die uit een voormalige voorziening is ontstaan, is bedoeld om de resterende verplichtingen die voortkomen uit de door personeelsleden gespaarde arbeidsuren voor BAPO-verlof in het VO te voldoen. Door de stelselwijziging in 2010 worden deze kosten niet langer ten laste van de voorzieningen gebracht. Het onttrokken bedrag is gelijk aan de kosten van het in 2015 opgenomen verlof.

Bestemmingsreserve Boekenfonds
De reserve, die uit een voormalige voorziening is ontstaan, is bedoeld om de kosten bij methodewijzigingen voor het boekenfonds op te vangen. De reserve is ongewijzigd

Bestemmingsreserve jonge leerkrachten
In 2013 is de extra bekostiging jonge leerkrachten, die in december 2013 is verstrekt voor het VO, hierin opgenomen. Dit betrof in eerste instantie een kasschuif-regeling, want in 2016 en 2017 moest dit worden terugbetaald. Vanaf 2016 zijn daarnaast strukturele verhogingen afgesproken voor de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs. De middelen uit de reserve zijn ingezet in 2014 en 2015, zodat werkgelegenheid behouden bleef in deze jaren. In het PO is de bekostiging jonge leerkrachten verwerkt in de

Bestemmingsreserve NOA gelden
In 2013 is de tijdelijke ophoging van de lumpsum, die in december 2013 is verstrekt aan het VO, hierin opgenomen. Omdat het niet ging om een strukturele verhoging, is besloten de baten te spreiden en de reserve meerjarig af te bouwen. In 2014 is in afwachting van meerjarige toezeggingen alvast € 235.000 ingezet. Door het bestuur van OZHW is besloten de reserve opnieuw voor een deel in te zetten in 2015, namelijk ter hoogte van het bedrag dat in het VO in de begrotingen aan vestigingen is toegewezen die op de exploitatie in 2014 een positief resultaat hadden behaald. Dit beleid zal in 2016 worden voortgezet. Over het restant van de bestemmingsreserve zal in 2016 een besluit worden genomen.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER (in euro's)

Bestemmingsreserve Prestatiebox
De bestemmingsreserve prestatiebox is in het voortgezet onderwijs gevormd met een specifiek bestemmingdoel, namelijk duidelijk gedefinieerde projecten ten behoeve van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord en professionalisering van leraren en schoolleiders. In 2015 is voor het laatst gebruik gemaakt van de in eerdere jaren overgebleven en gereserveerde middelen. In 2016 stijgt de jaarlijkse prestatiebox-subsidie, zodat de inzet op de doelstellingen

Bestemmingsreserve Personele knelpunten
De bestemmingsreserve personele knelpunten is door het bestuur gevormd met een specifiek bestemmingsdoel, namelijk om buitengewone fluctuaties (zoals ontslag-vergoedingen en op kwalitatieve gronden boventallig personeel) in de personele bezetting op te vangen. In 2015 is besloten € 166.667 aan de bestemmingsreserve te onttrekken. Dit is onder andere gebruikt ter dekking van de kosten van de taskforce Gemini Ridderkerk.

Bestemmingsreserve giften en sponsoring
De bestemmingsreserve giften en sponsoring is opgebouwd uit verkregen particuliere giften en sponsorbijdragen. Het bestuur zal deze middelen aanwenden om toekomstige projecten te financieren waar wetgeving de inzet van publieke middelen uit het onderwijs niet toestaat, maar die wel tegemoetkomen aan de doelstellingen van de stichting. Het gaat bijvoorbeeld om projecten voor kinderen die nog niet als leerling mogen worden ingeschreven, zoals kinderen onder de vier jaar.

Voorzieningen (EFJ 2.2)

	Stand per 31-12-2014	Dotaties 2015	Onttrek-kingen 2015	Vrijval 2015	Stand per 31-12-2015
Voorziening jubilea	563.288	60.969	51.517	107.913	464.827
Voorziening Spaarverlof	394.869	-	-	34.846	360.023
Voorziening LPB	129.688	196.702	-	-	326.390
Onderhoudsvoorziening	1.431.687	798.331	904.485	-	1.325.533
Totaal Voorzieningen	**2.519.531**	**1.056.002**	**956.002**	**142.759**	**2.476.773**

Voorziening jubilea
De voorziening jubilea is gevormd op basis van een gemiddelde intredeleeftijd in het onderwijs van 25 jaar en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de CAO. In de berekening is rekening gehouden met een blijfkans, toekomstige loonkostenontwikkeling en disconterings-voet (2,5%). De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)

Voorziening spaarverlof

De CAO biedt de mogelijkheid om te sparen voor verlof door extra uren te werken (60 uur op jaarbasis). Deze uren worden in een latere periode opgenomen. De hoogte van de voorziening is het som van het cumulatief aantal opgebouwde uren vermenigvuldigd met de gemiddelde loonsom voor de betreffende personeelscategorie ultimo 2015.

Voorziening LBP

In de CAO 2014-2015 is een nieuwe regeling opgenomen. In het kader van levensfasebewust personeelsbeleid krijgt iedere werknemer per schooljaar de beschikking over 50 klokuren (persoonlijk budget) die aangewend kunnen worden voor verlof, werkdrukvermindering of bepaalde doelbestedingen in geld. Voor zover is gekozen voor verlof is een voorziening opgebouwd. De hoogte van deze voorziening is de som van het cumulatief aantal opgebouwde uren vermenigvuldigd met de gemiddelde loonsom voor de betreffende personeelscategorie ultimo 2015.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken, die door de jaren heen een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplanning. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties, toereikend voor uit te voeren onderhoud in de periode waarvoor de meerjarenonderhoudsbegroting strekt. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden (EFJ 2.3)

	31-12-2014	Aflossingen 2015	31-12-2015	lt <= 1jr	1 < lt V= 5jr	lt > 5jr
BNG	1.537.358	13.378	1.523.980	13.378	63.296	1.447.306
Gemeente Barendrecht	834.341	139.000	695.341	139.000	556.000	341
Totaal	**2.371.699**	**152.378**	**2.219.321**	**139.000**	**619.296**	**1.447.647**

De huidige leningen zijn afgesloten ter financiering van investeringen in het verleden in nieuwbouw en verbouwingen. In 2015 zijn geen nieuwe langlopende verplichtingen aangegaan. In de tabel is de looptijd (lt) van de aflossingsverplichtingen gesplitst in perioden.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER (in euro's)

Lening BNG

Dit is een lening verstrekt in 1997 door de BNG aan OZHW ten behoeve van de financiering van de nieuwbouw van de vestiging Ridderkerk. De rente is vast en bedraagt 6,83%. Tegenover deze lening heeft de gemeente Ridderkerk zich garant gesteld voor de rente en aflossingen. Dit is opgenomen onder de financiële vaste activa.

Lening gemeente Barendrecht

De lening is ingegaan op 1 april 2006. Het betreft een lening ten behoeve van de gelijktijdige eigendomsoverdracht van de nieuwbouw locatie Barendrecht. Tegenover deze lening heeft de gemeente Barendrecht zich verplicht het pand terug te kopen tegen een waarde gelijk aan de hoogte van het nog uitstaande geleende bedrag. Dit is opgenomen onder de financiële vaste activa. In 2010 is de kortlopende aflossingsverplichting tot en met 2009 met de gemeente afgestemd en voldaan. In 2015 is opnieuw een vrijwillige aflossing gedaan. Ook de resterende aflossingen zijn afgestemd met de gemeente Barendrecht. De rente is gelijk aan een één maands rente, éénmaal per jaar achteraf te voldoen op 1 april.

Kortlopende schulden (EFJ 2.4)

	EFJ	31-12-2015	31-12-2014
Crediteuren	2.4.3	1.490.212	1.353.215
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.4.7	2.332.302	2.247.217
Schulden terzake pensioenen	2.4.8	536.505	630.113
Overige kortlopende schulden	2.4.9	741.486	813.700
Overlopende passiva	2.4.10	6.066.876	5.606.568
Totaal Kortlopende schulden		**11.167.381**	**10.650.814**

Belastingen en premies sociale verzekeringen (EFJ 2.4.7)

	31-12-2015	31-12-2014
Af te dragen loonheffingen	2.243.645	2.074.432
Omzetbelasting	(1.327)	69.373
Te betalen premies vervangings/participatiefonds	89.984	103.413
Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	**2.332.302**	**2.247.217**

Overige kortlopende schulden (EFJ 2.4.9)

	31-12-2015	31-12-2014
Samenwerkingsverbanden	441.169	510.302
Gelden derden (OR/MR gelden)	122.513	114.150
Overige kortlopende schulden	177.804	189.248
Totaal Overige kortlopende schulden	**741.486**	**813.700**

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS PER 31 DECEMBER (in euro's)

Overlopende passiva (EFJ 2.4.10)

	31-12-2015	31-12-2014
Vooruit ontvangen subsidies OCW	653.540	116.320
Nog af te rekenen subsidies OCW	200.820	65.698
Egalisatierekeningen	1.767.083	1.774.979
Reserveringen personeel	1.669.018	1.652.781
Vooruitontvangen bedragen	1.149.790	1.403.125
Nog te betalen bedragen	626.625	593.666
Totaal Overlopende passiva	**6.066.876**	**5.606.568**

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (in euro's)

Baten (EFJ 3)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rijksbijdragen Ministerie van OCW	3.1	57.477.869	56.839.056	56.568.447
Overige overheidsbaten	3.2	480.778	395.156	853.065
Overige baten	3.5	2.574.893	2.227.738	2.593.341
Totaal Baten		**60.533.540**	**59.461.951**	**60.014.853**

Rijksbijdragen Ministerie van OCW (EFJ 3.1)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rijksbijdragen Ministerie van OCW	3.1.1	52.421.884	51.757.329	51.231.765
Overige subsidies OCW	3.1.2	4.256.179	4.296.800	4.963.109
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	3.1.4	799.806	784.928	373.573
Totaal Rijksbijdragen Ministerie van OCW		**57.477.869**	**56.839.056**	**56.568.447**

Overige subsidies OCW (EFJ 3.1.2)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Geoormerkte subsidies Ministerie van OCW	3.1.2.1.1	131.158	-	98.288
Niet-geoormerkte subsidies Ministerie van OCW	3.1.2.2.1	4.125.021	4.296.800	4.864.821
Totaal Overige subsidies OCW		**4.256.179**	**4.296.800**	**4.963.109**

Overige baten (EFJ 3.5)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Verhuur	3.5.1	504.454	425.300	486.487
Detachering personeel	3.5.2	19.250	18.215	52.904
Ouderbijdragen	3.5.5	1.433.791	1.504.602	1.571.061
Overige	3.5.6	617.399	279.621	482.889
Totaal Overige baten		**2.574.893**	**2.227.738**	**2.593.341**

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (in euro's)

Lasten (EFJ 4)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Personele lasten	4.1	49.699.779	47.686.346	48.840.575
Afschrijvingen	4.2	1.230.978	1.342.909	1.204.847
Huisvestingslasten	4.3	4.958.459	5.226.031	4.831.198
Overige instellingslasten	4.4	6.845.204	6.153.658	6.979.133
Totaal Lasten		**62.734.420**	**60.408.945**	**61.855.753**

Personele lasten (EFJ 4.1)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Lonen en salarissen	4.1.1	48.401.471	46.949.254	47.799.950
Overige personele lasten	4.1.2	2.235.124	1.940.169	2.004.481
Af: Uitkeringen -/-	4.1.3	(936.816)	(1.203.077)	(963.856)
Totaal Personele lasten		**49.699.779**	**47.686.346**	**48.840.575**

Lonen en salarissen (EFJ 4.1.1)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Brutolonen en salarissen	4.1.1.1	38.662.315	36.117.546	36.474.397
Sociale lasten	4.1.1.2	5.034.421	5.753.525	5.965.873
Pensioenlasten	4.1.1.3	4.704.735	5.078.183	5.359.680
Totaal Lonen en salarissen		**48.401.471**	**46.949.254**	**47.799.950**

Overige personele lasten (EFJ 4.1.2)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Dotaties personele voorzieningen	4.1.2.1	113.772	80.000	287.543
Personeel niet in loondienst	4.1.2.2	863.724	351.220	437.940
Overige	4.1.2.3	1.257.628	1.508.949	1.278.998
Totaal Overige personele lasten		**2.235.124**	**1.940.169**	**2.004.481**

Per 31-12-2015 bedraagt het aantal FTE's 743,92. Per 31-12-2014 was dit gezamenlijk bij de gefuseerde stichtingen 754,18. Korttijdelijke vervangingen zijn hierin meegeteld.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (in euro's)

Afschrijvingen (EFJ 4.2)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Materiële vaste activa	4.2.2	1.233.678	1.342.909	1.204.847
Resultaat op verkoop materiële vaste activa		(2.700)	-	-
Totaal Afschrijvingen		**1.230.978**	**1.342.909**	**1.204.847**

Huisvestingslasten (EFJ 4.3)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Huur	4.3.1	355.702	339.808	363.784
Onderhoud	4.3.3	769.614	730.804	900.972
Energie en water	4.3.4	704.392	934.133	981.664
Schoonmaakkosten	4.3.5	1.009.510	1.007.040	1.029.997
Heffingen	4.3.6	133.366	124.330	72.698
Dotatie overige onderhoudsvoorziening	4.3.7	798.331	793.983	500.242
Overige huisvestingslasten	4.3.8	1.187.544	1.295.933	981.841
Totaal Huisvestingslasten		**4.958.459**	**5.226.031**	**4.831.198**

Overige lasten (EFJ 4.4)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Administratie- en beheerslasten	4.4.1	1.170.227	936.816	1.275.233
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.4.2	3.977.658	3.879.384	4.290.650
Overige	4.4.4	1.697.319	1.337.459	1.413.250
Totaal Overige lasten		**6.845.204**	**6.153.658**	**6.979.133**

Administratie- en beheerslasten (EFJ 4.4.1)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Accountantskosten	4.4.1.1	48.751	-	85.801
Overige administratie- en beheerslasten		1.121.476	936.816	1.189.432
Totaal Administratie- en beheerslasten		**1.170.227**	**936.816**	**1.275.233**

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (in euro's)

De Accountantskosten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

	2015	2014
	Realisatie	Realisatie
Onderzoek van de jaarrekening	48.751	52.478
Andere controleopdrachten	-	33.323
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal Accountantkosten	**48.751**	**85.801**

Inventaris, apparatuur en leermiddelen (EFJ 4.4.2)

	2015		2014
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Boeken	1.234.057	1.194.920	1.227.615
Leermiddelen	899.634	901.800	966.619
ICT-kosten	1.209.024	1.117.059	1.176.526
Reproduktiekosten	321.125	354.500	380.565
Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	313.819	311.105	539.326
Totaal Inventaris, apparatuur en leermiddelen	**3.977.658**	**3.879.384**	**4.290.650**

Overige lasten (EFJ 4.4.4)

	2015		2014
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Mutaties wegens voorziening oninbaarheid	189.512	-	(12.182)
Schoolreizen, sport en excursies	601.050	792.731	624.673
Overige	906.757	544.728	800.759
Totaal Overige lasten	**1.697.319**	**1.337.459**	**1.413.250**

Financiële baten en lasten (EFJ 5)

		2015		2014
	EFJ	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rentebaten	5.1	350.044	272.681	362.457
Baten financiele vaste activa	5.3	482.809	276.056	286.328
Lasten financiele vaste activa	5.3	(458.846)	(261.056)	(89.395)
Rentelasten en bankkosten	5.5	(186.781)	(35.900)	(140.932)
Totaal Financiële baten en lasten		**187.225**	**251.781**	**418.458**

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (in euro's)

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn:

- **Langlopende contracten**
  Onderstaand een overzicht van de contracten met een looptijd van meer dan 1 jaar:

Omschrijving	Looptijd	Vanaf	Bedrag per jaar
Kopieerders	48	2012	275.000
ICT	36	2013	315.000
Schoonmaak	18	2016	860.000
Totaal aan verplichtingen			**1.450.000**

- **Claims**
  In 2013 is door gemeente Ridderkerk een rechtszaak aangespannen tegen Stichting 3Primair ter zake een vordering in geschil ad € 300.302 in hoofdsom. De vordering is op 26 augustus 2015 door de rechtbank Rotterdam afgewezen. De gemeente Ridderkerk is in hoger beroep gegaan tegen het vonnis. Stichting OZHW voor PO en VO wijst de vordering in zijn geheel af en heeft op balansdatum geen verplichtingen voorzien.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

VOORSTEL BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat volgens de staat van baten en lasten over 2015 bedraagt negatief (2.013.655)

Het voorstel is om het resultaat als volgt te verdelen:

Algemene reserve	(1.018.448)
Bestemmingsreserve BAPO	(42.637)
Bestemmingsreserve jonge leerkrachten	(255.725)
Bestemmingsreserve NOA gelden	(397.065)
Bestemmingsreserve Prestatiebox	(161.530)
Bestemmingsreserve personele knelpunten	(166.667)
Bestemmingsreserve giften en sponsoring	28.417
Totaal	**(2.013.655)**

Vooruitlopend op de goedkeuring van de Raad van Toezicht is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

MODEL E: OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen	Resultaat jaar	Art 2: 403 BW	Deelname %	Consolidatie %
Stichting Passend Onderwijs RIBA	Stichting	Ridderkerk	Passend onderwijs	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee	0	0
Stichting Samenwerkingsverband VO Noordelijke Drechtsteden	Stichting	Rotterdam	Passend onderwijs	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee	0	0
Samenwerkingsverband Koers VO	Vereniging	Rotterdam	Passend onderwijs	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee	0	0
Stichting Samenwerkingsverband PO Drechtsteden	Stichting	Sliedrecht	Passend onderwijs	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee	0	0
Stichting Beheer LOC gebouw Zwijndrechtse Waard	Stichting	Zwijndrecht	Beheer LOC gebouw	€ -	5.352	Nee	0	0
Stichting Maximaschool	Stichting	Ridderkerk	PRO en Rebound voorzieningen	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee	0	0

Nadere toelichting op de verbonden partijen:

- Stichting Samenwerkingsverband VO Oost IJsselmonde – West Alblasserwaard, met als publieksnaam: Samenwerkingsverband VO Noordelijke Drechtsteden 28.13. Dit samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het passend onderwijs in het Voortgezet onderwijs in de regio Noordelijke Drechtsteden. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de acht aangesloten leden en benoemt uit die leden een dagelijks bestuur van drie leden. Bestuursleden die geen lid zijn van het dagelijks bestuur vormen samen het algemeen bestuur.

- Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Drechtsteden 28.09. In dit Samenwerkingsverband voor het Primair Onderwijs werken ruim veertig basisscholen, twee scholen voor Speciaal basisonderwijs en twee scholen voor Speciaal Onderwijs samen aan passend onderwijs voor meer dan twaalfduizend leerlingen. Het samenwerkingsverband wordt bestuurd door vertegenwoordigers van dertien schoolbesturen, waaronder Stichting OZHW voor PO en VO.

- Stichting RIBA 28.05. Het bestuur van deze stichting heeft een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van de acht aan het samenwerkingsverband deelnemende schoolbesturen, waaronder Stichting OZHW voor PO en VO. Het Algemeen Bestuur benoemt een Dagelijks Bestuur, dat bestaat uit een voorzitter en een penningmeester.
- Samenwerkingsverband Koers VO 28.10. Dit samenwerkingsverband voor passend onderwijs in het Voortgezet Onderwijs is een vereniging met 24 schoolbesturen, waaronder OZHW voor PO en VO, die zijn aangesloten via het lidmaatschap van de vereniging. De vereniging bestaat uit de organen: algemene ledenvergadering, Raad van Toezicht en College van Bestuur. In 2015 zaten geen vertegenwoordigers van OZHW voor PO en VO in de Raad van Toezicht of het College van Bestuur.

- Stichting Beheer LOC gebouw (LOC@). Alle exploitatiekosten van LOC@, met uitzondering van de personeelskosten, worden gemaakt door deze stichting, en via overeenkomsten tussen de drie samenwerkende scholen verdeeld. De berekende materiële bekostiging van de vestiging LOC@ OZHW, voorheen Walburgcollege Hendrik Ido Ambacht, wordt ingezet om het exploitatiedeel van OZHW te dekken. Ook zijn er investeringen gedaan bij LOC@ die in de vorm van een lening door OZHW aan LOC@ ter beschikking zijn gesteld. De drie participerende onderwijsstichtingen, nl. Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zwijndrechtse Waard , Stichting Regionaal Opleidingencentrum Zuid-Holland Zuid en OZHW voor PO en VO vormen het bestuur van de Stichting Beheer LOC-gebouw Zwijndrechtse Waard en hebben het feitelijke bestuurswerk opgedragen aan vertegenwoordigers die door de participanten/bestuursleden worden aangewezen. Deze vertegenwoordigers leggen verantwoording af over hun functioneren als vertegenwoordiger aan de raad van toezicht respectievelijk het bestuur van de participant/onderwijsstichting die hen heeft afgevaardigd. Daarmee strekt het toezichthoudend bereik van de raden van toezicht, respectievelijk het bestuur van de participanten zich uit tot het handelen van hun bestuurlijke vertegenwoordigers.

- Stichting Máximaschool. Alle exploitatiekosten van de Máximaschool worden gemaakt door deze stichting en via overeenkomsten tussen de twee samenwerkende scholen verdeeld. De berekende bekostiging, alsmede de extra verkregen exploitatiesubsidie, wordt ingezet om deze kosten te dekken. Twee bestuursleden van OZHW voor PO en VO hebben zitting in het bestuur van de Stichting. Dit is de helft van het aantal bestuursleden.
- Stichting Beheer Onderwijsgebouw Focus Beroepsacademie Barendrecht. In 2010 is de beheersstichting opgericht door OZHW voor PO en VO en Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving, die samen het bestuur vormen. Er waren in het verslagjaar binnen deze stichting nog geen activiteiten die voor OZHW tot rechten of verplichtingen hebben geleid.

In de verbonden partijen heeft OZHW geen overheersende zeggenschap. Er zijn geen andere rechtspersonen waarmee een financiële en/of organisatorische band bestaat.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			geheel uitgevoerd en afgeronc	nog niet geheel afgerond
			EUR	EUR	*Aankruisen wat van toepassing is*	
			0	0	☐	☐
Totaal			**0**	**0**		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub b en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjr	Lasten in verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Zij-instroom	563529-1	21-10-2013	40.000	40.000	40.000	0	22.000
Zij-instroom	640876-1	21-7-2014	20.000	20.000	20.000	0	12.698
VSV prestatie-sub vast 15	649559-1	20-10-2014	35.000	35.000	35.000	0	35.000
VSV prestatie-sub vari 15	650846-2	20-11-2015	18.000	18.000	18.000	0	18.000
Subsidie Zomerschool 15	702225-1	20-5-2015	26.000	26.000	26.000	0	26.000
Totaal			**139.000**	**139.000**	**139.000**	**0**	**113.698**

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2015	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2015	Saldo nog te besteder ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Zij-instroom	645592-1	20-8-2014	60.000	31.000	0	0	29.000	31.000
Zij-instroom	704470-1	22-6-2015	20.000	0	20.000	8.034	8.034	11.966
Zij-instroom	705896-1	20-8-2015	20.000	0	20.000	9.426	9.426	10.574
Subs aspirant-opleidings-scholen	723389-1	18-12-2015	600.000	0	600.000	0	0	600.000
Totaal			**700.000**	**31.000**	**640.000**	**17.460**	**46.460**	**653.540**

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	L.D. de Haan	J. van Knijff	L.P.T. Verwijmeren
Functie(s)	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Medewerker in algemene dienst
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/7
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	ja
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT-Maximum Onderwijs	**178.000**	**178.000**	**103.833**
Bezoldiging			
Beloning	120.784	100.559	64.324
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.925	14.363	8.922
Subtotaal	*135.709*	*114.922*	*73.246*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	**135.709**	**114.922**	**73.246**
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1	1	1
Bezoldiging 2014			
Beloning	103.056	30.617	102.871
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	17.429	5.023	17.317
Totaal bezoldiging 2014	**120.485**	**35.640**	**120.188**
Individueel WNT-maximum 2014	184.448	55.300	165.901

bedragen x € 1	J.Th.G.P. Franx	M.J. van Cappelle	D.J. Koerselman	A. van 't Laar	K.C. van Leeuwen	M. van der Nat	I. Nuis
Functie(s)	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 1/3	1/1 - 31/12	1/1 - 26/1	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-Maximum Onderwijs	**26.700**	**2.967**	**17.800**	**1.271**	**17.800**	**17.800**	**17.800**
Bezoldiging							
Beloning	4.440	750	2.900	210	2.900	2.900	2.900
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	*4.440*	*750*	*2.900*	*210*	*2.900*	*2.900*	*2.900*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	**4.440**	**750**	**2.900**	**210**	**2.900**	**2.900**	**2.900**
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014							
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2014							
Beloning	2.500	4.000	1.250	6.000	1.250	1.250	5.000
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2014	**2.500**	**4.000**	**1.250**	**6.000**	**1.250**	**1.250**	**5.000**
Individueel WNT-maximum 2014	17.286	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De controleverklaring zal worden opgenomen in de definitieve versie van de jaarrekening.

Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor Primair Onderwijs en Voorgezet Onderwijs, statutair gevestigd te Barendrecht.
Bestuursnummer: 42709

Samenstelling organisatie

De organisatie zag er per 31 december 2015 als volgt uit:

Voorzitter: de heer L.D. de Haan
Lid: de heer J. van Knijff

Bestuurssecretaris: mevrouw E.J.A.J. van de Weijer
Controller: de heer A.J. de Jong

Barendrecht:

- Obs De Zeppelin: de heer F. de Leeuw
- Obs De Draaimolen: mevrouw N. Wols
- Obs De Driehoek: de heer H. van den Broek
- Obs De Tweemaster: mevrouw M. Weber
- Dalton Lyceum Barendrecht: de heer P. Timmers
- Focus Beroepsacademie (in samenwerking met CSG Calvijn): mevrouw M. Netten

Ridderkerk:

- Obs De Reijer: de heer B. Nugteren
- Obs De Botter: mevrouw D. Werncke
- Obs De Bosweide: mevrouw K. van der Hoek
- Obs De Piramide: mevrouw A. Leeuwenhoek
- Obs De Noord: mevrouw I. Rookhuizen
- Gemini College Ridderkerk: de heer K. van der Hoek
- Maximacollege Ridderkerk (in samenwerking met Farelcollege): de heer M. Eeuwijk

Zwijndrecht:

- Obs De Tandem: de heer R. Vierhoven
- Obs De Twee Wieken: mevrouw F. Jeijsman
- Obs De Dolfijn: de heer M. Mastwijk
- Obs De Develhoek: de heer S. van der Laan
- Obs Koningin Julianaschool: mevrouw G. Odijk
- Walburg College: de heer B.J. Geers
- Loket Zwijndrechtse Waard (in samenwerking met Develstein College en ROC Da Vinci): de heer Ch. Geertzen

Lekkerkerk:

- Gemini College Lekkerkerk: de heer W. van Eijk